

LIETUVA SOLIDARIZUOJASI SU JAV KOVOJE SU COVID-19

LR Vyriausybė priėmė sprendimą skirti 100 tūkst. eurų Jungtinių Amerikos Valstijų (JAV) Pensilvanijos valstijai. Už skirtas lėšas bus perkamos Lietuvoje pagamintos apsaugos priemonės šios valstijos medicams bei kitų kasdien žmonių gyvybes gelbėjančių tarnybų darbuotojams.

JAV šiuo metu yra viena iš labiausiai pandemijos paveiktų valstybių pasaulyje.

„Tebesitęsiant pandemijai, solidarizuojamės su amerikiečiais, skirdami paramą JAV medicams ir kitų už gyvybių išsaugojimą kovojančių tarnybų darbuotojams. Dar kartą patvirtiname transatlantinio ryšio, be kurio neįsivaizduojamas Lietuvos ir viso regiono

saugumas, stiprinimo svarbą”, – pabrėžė Ministras Pirmininkas Saulius Skvernelis.

Lietuvą ir Pensilvanijos valstiją sieja glaudūs ir ilgalaikiai ryšiai. Jau 27 metus besitęsiantis Lietuvos kariuomenės ir Pensilvanijos nacionalinės gvardijos (PANG) bendradarbiavimas yra puikus mūsų tvarios partnerystės su JAV pavyzdys.

Kovoje su koronaviruso pandemija Lietuva jau skyrė humanitarinę paramą Italijai, Ispanijai, Ukrainai, Moldovai, Sakartvelui, Kinijai (per Tarptautinę Raudonojo Kryžiaus organizaciją). Vyriausybė taip pat pritarė siūlymui skirti lėšų vakcinoms nuo koronaviruso tyrimams ir parėmė kitas iniciatyvas.

LRV

Vilniaus miesto rotušė.

Vilnius.lt

RINKIMAI Į LIETUVOS SEIMĄ – RENGIAMASI BALSUOTI PASIKEITUSIOJE SITUACIJOJE

LRV nuotr.

Dėl koronaviruso keliamos pavojaus žmonių sveikatai bus keičiamos kai kurios rinkimų į Seimą tvarkos. Siūloma dviem dienom prailginti balsavimo iš anksto laiką, įsteigti daugiau balsavimo vietų, užsienyje gyvenantiems piliečiams sudaryti sąlygas balsuoti tik paštu. Trečiadienį Vyriausybės posėdyje pritarta Seimo rinkimų įstatymo pataisoms, kurios užtikrins rinkėjų saugumą esant ekstremaliai situacijai.

„Šiuo metu dar niekas negali pasakyti, ar sulauksime antros pandemijos bangos, ar spalio mėnesį šalyje nebus įvestas karantinas. Todėl turime būti pasiruošę rinkimus organizuoti ir ekstremaliomis sąlygomis”, – sako teisingumo ministras Elvinas Jankevičius.

Įstatymo pataisose numatyta, kad esant ekstremaliajai situacijai ar įvykiui, kai būtina vengti masinių susibūrimų, suteikiama galimybė prireikus ir užtikrinant rinkėjų saugumą padidinti išankstinio balsavi-

mo vietų skaičių. Šiuo metu galima balsuoti tik savivaldybėje. Taip pat siūloma padidinti balsavimo vietų skaičių ir rinkimų dieną tose apylinkėse, kurių rinkėjų sąrašuose yra daugiau kaip 3 tūkstančiai asmenų. Tokių apylinkių yra 181 iš 1972 esamų. Rinkimai vyktų papildomai parengtose ir balsavimui tinkamose patalpose, kad būtų išvengta didesnių žmonių susibūrimų, sudarytos sąlygos laikytis saugaus socialinio atstumo ir aprūpinant žmones asmeninės apsaugos ir dezinfekcijos priemonėmis.

Balsavimo iš anksto dienų skaičių pailgėtų nuo dviejų iki keturių dienų – nuo pirmadienio iki ketvirtadienio. Dabar balsavimas iš anksto vyksta tik trečiadienį ir ketvirtadienį.

Įstatymo projektu numatyta, kad Lietuvos diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos užsienio valstybėse balsavimą organizuos tik paštu, jeigu šalyje susiklostytų tokia situacija, kai laikinai ribojama asmenų judėjimo laisvė. *LRV*

JAV ĮVEIKĖ PRIKLAUSOMYBĘ NUO RUSIJOS SIUNČIANT ASTRONAUTUS Į KOSMOSĄ

Jungtinėms Amerikos Valstijoms pavyko užbaigti epochą, kurios metu egzistavo priklausomybė nuo kitų šalių dėl amerikiečių astronautų siuntimo į kosmosą, gegužės 30 d. pareiškė šalies prezidentas Donaldas Trampas (Donald Trump).

„Mūsų buvę vadovai įstūmė mus į situaciją, kuomet mūsų astronautų siuntimas į kosmosą priklausė nuo kitų šalių. Dabar tai baigta, – kreipdamasis į NASA darbuotojus Floridoje sakė jis. – Dešimtmečiai, per kuriuos mes tik švaistėme laiką ir be-

veik nieko nesiėmėme, dabar oficialiai liko praeityje.”

D. Trampas priminė, jog gegužės 30 d. Jungtinės Valstijos pasiuntė į Tarptautinę kosminę stotį „amerikiečių astronautų amerikietišką raketą ir iš Amerikos teritorijos”.

Naujasis amerikiečių pilotuojamas bendrovės „SpaceX” kosminis laivas „Crew Dragon” su dviem astronautais sėkmingai startavo į orbitą bandomajam skrydžiui. Kosminį laivą iškėlė raketa-nešėja „Falcon 9” iš Kanavero kyšulyje, Floridoje, esančio kosmodromo. *LRT*

ES SKYRĖ UKRAINAI 500 MLN. EURŲ

Europos Komisija skyrė Ukrainai paskutinę išmoką pagal ketvirtąją makrofinansinės pagalbos programą – 500 mln. eurų, gegužės 29 d. pranešė EK atstovė Marta Wiecezorek.

„Komisija Europos Sąjungos vardu patvirtino 500 mln. eurų paskolos skyrimą Ukrainai kaip ketvirtosios makrofinansinės pagalbos programos dalį”, – sakė ji.

Ši išmoka ES nuo 2014-ųjų Ukrainai suteiktos finansinės pagalbos sumą didina iki 3,8 mlrd. eurų. Tai yra solidžiausia makrofinansinė parama, kurią ES yra suteikusi vienai šaliai-partneriui.

2018 metų pradžioje Ukraina paprašė ES naujos finansinės paramos ir rugsėjį pasirašė tarpusavio supratimo memorandumą bei paskolos sutartį dėl ketvirtosios ES makrofinansinės pagalbos pro-

gramos įgyvendinimo, kurios vertė – 1 mlrd. eurų. Pirmąją 500 mln. eurų dydžio išmoką Ukraina gavo tų pačių metų pabaigoje.

Kaip jau buvo skelbta, ES Taryba pritarė EK siūlymui skirti Ukrainai 1,2 mlrd. eurų vertės naują makrofinansinę pagalbą COVID-19 pandemijos sukeltos krizės padariniams švelninti. Jos gavimo sąlyga – privalomas bendradarbiavimas su Tarptautiniu valiutos fondu (TVF).

Ukrainos finansų ministras Serhijus Marčenko gegužės mėnesio viduryje skelbė, jog naują bendradarbiavimo memorandumą su TVF tikimasi pasirašyti artimiausiomis savaitėmis. Jis galiotų 18 mėnesių, kreditavimas per šį laikotarpį gali siekti 5 mlrd. JAV dolerių, o pirmoji išmoka – 1,9 mlrd. dolerių. *LRT*

JAV PARDAVĖ 84 „PATRIOT”

JAV Valstybės departamentas pranešė patvirtinęs 84 naujos kartos raketų „Patriot” ir raketų gynybos sistemų modernizavimo įrangos pardavimą Kuveitui. Bendra sandorio vertė siekia 1,425 mlrd. dolerių (apie 1,28 mlrd. eurų).

Valstybės departamento teigimu, šis sandoris atneš naudą abiem pusėms.

„Siūlomas pardavimas sustiprins Jungtinių Valstijų užsienio politiką ir nacionalinį saugumą bei padės pagerinti vienos pagrindinių ne NATO sąjungininkių saugumą. Ši šalis yra svarbi jėga užtikrinant politinį stabilumą ir ekonominę pažangą Artimuosiuose Rytuose”, – sakoma Valstybės departamento pranešime.

„Siūlomas prekių ir paslaugų pardavimas sustiprins Kuveito pajėgumus susitvarkyti su dabartinėmis ir ateities grėsmėmis bei suteiks saugumo kritiškai svarbiai šalies naftos ir gamtinių dujų infrastruktūrai”, – teigia Valstybės departamentas, netiesiogiai užsimindamas apie 2019 m. rugsėjį įvykdytas atakas prieš Saudo Arabijos naftos perdirbimo gamyklas, dėl kurių JAV kaltina Iraną. *ELTA*

Dėmesio skaitytojams ir rėmėjams! Pranešame, kad „Dirvos” priešatostoginė laida Nr. 12 bus išleista birželio 30 d. Po atostogų laikraštis išeis liepos 21 d.

Visiems skaitytojams ir rėmėjams linkime malonių vasaros atostogų!

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Vienas 15 metų ir vyresnis Lietuvos gyventojas pernai suvartojo vidutiniškai 11,1 litro absoliutaus alkoholio – 0,1 litro mažiau nei 2018 metais (11,2 litro), išankstinius duomenis pranešė Statistikos departamentas. Pernai šalies mažmeninėje prekyboje ir maitinimo įmonėse parduota 2,9 mln. dekalitų spiritinių alkoholinių gėrimų (degtinės, viskio, brendžio ir panašiai) – 0,1 proc. (4 tūkst. dekalitų) mažiau nei 2018 metais. Vyno ir fermentuotų gėrimų parduota 3,4 mln. dekalitų (0,2 proc., 6 tūkst. dekalitų daugiau), alaus – 21,6 mln. dekalitų (1,2 proc., 262 tūkst. dekalitų mažiau).

Gegužės 28 d. posėdžiavusi Alytaus miesto savivaldybės taryba pritarė, kad Alytaus ir Ročesterio susigiminiavusių miestų komitetų narių surinktos lėšos būtų skiriamos gaisrą „Ekologistikoje“ gesinusių Alytaus priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojų premijoms išmokėti, pranešė savivaldybė. Alytaus miesto partnerio JAV – Ročesterio – susigiminiavusių miestų komiteto nariai surinko 12 tūkst. 24 JAV dolerių (beveik 11 tūkst. eurų) padėti lietuviams, juos pervedė į Alytaus miesto savivaldybės paramos sąskaitą. Visa surinkta suma bus paskirstyta 89 Alytaus priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojams. Ugniagesiams skirtos premijos simboliškai bus įteikiamos artėjant Tėvo diena – birželio 5-ąją, o vėliau jos bus pervestos į asmenines ugniagesių sąskaitas.

LR Susisiekimo ministras Jaroslavas Narkevičius buvo apklaustas kaip liudytojas Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) atliekamame tyrime, kuriuo besiaiškinamos aplinkybės dėl jo nekilnojamojo turto renovacijos sandorių. LRT gegužės viduryje pranešė, kad 2007-2008 metais aukštas pareigas Vilniaus miesto savivaldybės administracijoje ėjęs J. Narkevičius ir Trakų rajono savivaldybėje dirbusi jo sutuoktinė Irena Narkevič galėjo daryti įtaką statybų bendrovei „Sodžiaus būstas“ laimint Vilniaus ir Trakų darželių bei mokyklų remonto konkursus, o 10 proc. laimėtų sumų turėjo būti skiriama politiko namo Trakuose rekonstrukcijai.

Lietuvos visuomenės Pilietinės galios indeksas (PGI) 2019 m. paaugo iki 39,7 balo iš 100 galimų, ir tai yra aukščiausia pasiekta reikšmė nuo 2007 m., nuo to laiko, kai šis indeksas buvo pradėtas skaičiuoti. Tai rodo Pilietinės visuomenės instituto (PVI) atliktas tyrimas. Pilietiškiausi Lietuvoje yra aukščiausio, vidutinio lygmens vadovai ir smulkieji verslininkai (vidutinė PGI reikšmė 47,2 balai), didžiausias pajamas gaunantys žmonės (46,3), turintys aukštąjį išsilavinimą (45,0), taip pat jaunesni – 15–29 m. bei 30–39 m. respondentai (PGI reikšmės 42,4 bei 42,7).

Informacija apie diplomato pareigas einančių arba į jas kandidatuojančių asmenų slaptą bendradarbiavimą su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, dėl kurio šie asmenys yra prisipažinę Lietuvos valstybei, nebus išslaptinta ir viešai skelbiama. Tai gegužės 28 d. nutarė Seimas, priėmęs Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, registracijos, prisipažinimo, įskaitos ir prisipažinusiųjų apsaugos įstatymo pataisas. Už jas balsavo 86 Seimo nariai, prieš buvo 2, susilaikė 14 parlamentarų.

Lietuvos katalikų Bažnyčia nuo birželio grįžta prie įprastinės pamaldų ir sakramentų tvarkos, tačiau tikintieji raginami laikytis visų saugumo reikalavimų, praneša Lietuvos vyskupų konferencija. Jame pateikiama keletas nuostatų, galiosiančių nuo birželio 1 dienos, pavyzdžiui, bažnyčiose turi būti išlaikytas saugus atstumas tarp žmonių. Lietuvoje dėl koronaviruso epidemijos nuo kovo 16 dienos paskelbtas karantinas. Gegužės 27 d. Vyriausybė jį pratęsė imtinai iki birželio 16 dienos.

Lietuvos žiniasklaidoje gegužės 27 d. bandyta išplatinti melagingą pranešimą, susijusį su Jungtinių Amerikos Valstijų karių buvimu Lietuvoje. Suklastotas elektroninis laiškas Lietuvos kariuomenės atstovo vardu buvo nusiųstas naujienų portalų delfi.lt ir ve.lt redakcijai, melagingai nurodant, kad jis platinamas per naujienų agentūros BNS spaudos centrą. Melagingame pranešime teigiama, jog Krašto apsaugos ministerija reiškia susirūpinimą JAV pajėgų Europoje vado žodžiais, esą Baltijos šalys nevykdo sąjunginių įsipareigojimų. Tuo pačiu melagingame pranešime prašoma vado atsipaštyti, nes kitu atveju Lietuva bus priversta reikalauti išvesti JAV karius iš šalies. Melagingame pranešime cituojamas tiek Lietuvos kariuomenės atstovas Laimis Bratikas, tiek krašto apsaugos ministras Raimundas Karoblis.

Justino Marcinkevičiaus vardas nuo šiol dažnai skambės ne tik Lietuvos rašytojų sąjungoje, bet ir greta jos – Vilniaus miesto Taryba pritarė poeto, dramaturgo ir akademiko vardo suteikimo skverui prie pat rašytojų „namų“ K. Sirvydo ir Šv. Jurgio gatvių sankirtoje, senamiestyje, rašoma savivaldybės pranešime.

Parengta pagal Lietuvos žiniasklaidos pranešimus

JAV NUTRAUKIA BENDRADARBIAVIMĄ SU PASAULIO SVEIKATOS ORGANIZACIJA

JAV prez. Donaldas Trampas (Donald Trump).

AP

JAV prezidentas Donaldas Trampas (Donald Trump) nutraukė JAV bendradarbiavimą su Pasauline sveikatos organizacija (PSO), tai jis paskelbė konferencijos šalia Baltųjų rūmų metu, informuoja CNN. D. Trampas sako, kad koronaviruso pandemijos metu paaiškėjo, kad PSO yra valdoma Kinijos.

D. Trampas savo sprendimą aiškino PSO veikla koronaviruso pandemijos metu.

Prezidentas sako, kad Kinija valdo PSO. Tai dar kartą pakartojo gegužės 29 d. konferencijoje.

„Mes pareiškėme, kokios reformos turi būti padarytos ir pateikėme jas tiesiogiai, bet jie atsisakė jas vykdyti. Todėl,

kad jie nepadarė to, ką prašėme ir reikalingų reformų, mes šiandien nutrauksime savo ryšius su PSO ir jai skirtus pinigus paskirsime kitoms tarptautinėms organizacijoms ir patenkinsime pasaulinius sveikatos poreikius. Pasauliui reikia atsakymų iš Kinijos dėl viruso“, – gegužės 29 d. sakė D. Trampas.

JAV NAIKINS HONKONGO PRIVILEGIJUOTĄ STATUSĄ

Jungtinės Valstijos pradės naikinti Honkongo privilegijuotą statusą, nes, JAV nuomone, miestas–valstybė netenka savo autonomijos, penktadienį pareiškė prezidentas Donaldas Trampas (Donald Trump).

no pažeidžiamumo, pažymėjo

Pasak D. Trampo, Honkogas pastaruoju metu de facto „nustojo būti autonominė [Kinijos] dalimi“. „Kinija pakeitė principą „viena šalis – dvi sistemos“ principu „viena šalis – viena sistema“, – Baltuosiuose

rūmuose pareiškė jis.

„Mes pradėsime svarstyti daugelio privilegijų panaikinimą“, – pridūrė jis ir paaiškino, kad tai ypač pasakytina apie prekybos ir ekstradicijos susitarimus.

LRT

NERANGUS KANDIDATAS

Buvęs JAV viceprezidentas Joe Biden kuris „tarnavo“ po prezidento Barack Obamos skėčio dabartinių laikų yra pirmininkaujantis Demokratų kandidatas į 2021 m. JAV prezidento postą..

Nėra paslaptis kad Biden apkabintas kairės pusės ideologijos galvosena. Taip pat Demokratų partija per žiniasklaidos šaltinius (spaudos, kompiuterio ir t.t.) ji yra paminėta kaip socialistų.

Biden nėra nepalietas kivirčiais liečiant jo laikus kai jis buvo JAV senatorius, vice prezidentas ir dabartiniu laiku. Prieš jį vyksta kaltinimai nepaisant iki šios dienos jokių apklausų JAV Kongrese nei JAV Senate yra sukurta???

Nepaisant kur pasauli je veikia politinės partijos priešinimas kuris yra reikalingas ir suteikia pasireiškimus, optimizma jų argu-

mentai įveiks pasikeitimus.

Kitas atmetas žvilgnis JAV Demokratų kongreso nariai kurių narystė yra dauguma neseniai turėjo „pro forma“ apklausas „iširti“ apkaltinimus prieš Prez. Donald Trump per kurias jie išklausinėjo įvairių pareigūnų prisiektų paliudimų. Dauguma pareigūnų {komentarai} nebuvo intensyviai ištirti bei patvirtinti. Tačiau dėl JAV kongreso Demokratų daugumos jie nubalsavo pasitraukti Prez. Donald Trump.

Dėka JA V Senato narystės sudarė dauguma Respublikonų partijos nariai kurie aiškiai per Demokratų, ir Respublikonų svarstymus pašalinti ar ne Prez Donald Trump, pakartojo per JAV Kongreso vykusias apklausas visi komentarai nebuvo/nėra įrodyti. Prez.Donald Trump buvo išteisintas ir be abėjo Demokratai iki šių dienų su smarkumu prieštau-

rauja prieš prezidentą.

Reikia pripažinti kad Prez. Donald Trump kartais ro klaidinga žingsnį, nepaisant to jis stengiasi pakeisti-atitaisyti taisykles ir tai pat įkurti naujas gaires su tikslu pagerinti piliečių gyvenimo sąlygas. Nėra naujiena kad jis pritraukė per 2016 metais naujus remėjus -balsuotojus ir narius.

Priešingai JAV Demokratų partijos Kongreso nariai kurie per vykusias apklausas yra neabejota jie buvo pikti, jų tikslas atmesti būdingus procedūras ir įveikti kerštą prieš Prez. Donald Trump.i

Be abejo čia įrodo JAV Demokratų (socialistų) partija yra partija kuri suskaldė JAV piliečius ir yra netikrumas kad ji kada nors sugrįž į klostę. Męs turime būti ypatingai budrus.

A.V.Matulionis

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president

Gediminas Markevičius, redaktorius / editor

1960 Town Dr., Naperville, IL 60565

E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.
VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirmą klasę - \$78.
Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiros numerų kaina - \$2.00.
Straipsniai, pasirašyti pavardėmis, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

„KREMLIAUS PROJEKTAS“ IR JO DARBŲ VYKDYTOJAI

Socialiniame tinkle „Facebook“ Seimo narys Laurynas Kasčiūnas priminė politinę aklavietę, į kurią Lietuvą stumia valdančioji Ramūno Karbauskio „valstiečių-žaliųjų“ dauguma, atsakydama į Valstybės saugumo departamento (VSD) įspėjimus dėl LR Seimo narės Irinos Rozovos ryšių ir veiklos. Pasak L. Kasčiūno, tai „dar vienas nacionalinio saugumo testas Ramūno Karbauskio valstiečiams. Tyrimo metu surinkta daug informacijos, kuri yra svarbi nacionalinio saugumo požiūriu, nes leidžia parodyti, kaip Rusijos Federacijos diplomatinio korpuso atstovai, žvalgybos ir saugumo pareigūnai, palaikydami ryšius su atskirais Lietuvos politikais, įgyvendindami tėvynainių politikos tikslus, veikdami su diplomatine priedanga, talkininkais pasirinkdami Lietuvos rusakalbiams atstovaujančių partijų lyderius, siekė paveikti Lietuvos Respublikos politinę sistemą, valstybės vidaus politiką, rinkimų kampanijas, politinių partijų koalicijų sudarymą...“

Kadangi valdančioji dauguma „išsuko“ nuo apkaltos šią galimai Rusijos agentę, opozicija iškėlė klausimą, kad VSD paviešintų medžiagą, įrodančią I. Rozovos veiklos pavojingumą nacionaliniams saugumo interesams. Žinoma, tą medžiagą pateikiant taip, kad nebūtų pakenkta žvalgybininkams. Kaip ir reikėjo laukti, valdantieji puolė prieštarauti. L. Kasčiūnas rašo: „Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas Dainius Gaižauskas tiesiog tirta kaip nori atmesti mūsų, opozicijos atstovų, siūlymą paviešinti VSD surinktą informaciją apie Irinos Rozovos ryšius ir koordinuotą veiklą su Rusijos diplomatais-žvalgybininkais. Paviešinus surinktą informaciją nebekiltų jokių klausimų dėl D. Gaižausko koalicijos partnerio V. Tomaševskio frakcijos Seime narės I. Rozovos veiklos, nesuderinamos su Lietuvos valstybės interesais. Atrodytų, kodėl staiga reikia taip plėšyti saugant Maskvos slaptą, prieš Lietuvos nacionalinį saugumą nukreiptą veiklą ir jos užkulisius? Nuo kada tai turi būti saugoma?“

Teisinis pagrindas išslaptinti informaciją tikrai yra: I. Rozova yra Lietuvos valstybės politikė, davusi priesaiką, o Rusijos žvalgybos veikla Lietuvoje yra nelegali, tad ne tik kad nėra saugoma kokių nors įstatymų, bet jie tokią veiklą ir griežtai draudžia. Tuo labiau kokia apimtimi išslaptinti informaciją nuspręstų pats VSD, kuris šią medžiagą ir surinko. Ir čia D. Gaižauskui nėra ko rūpintis, nes speciali ekspertų komisija leistų atskleisti tik tiek, kiek nepakenktų šaltinių ir metodų apsaugai.

Bet toks informacijos paviešinimas visų pirma klampintų patį komiteto pirmininką D. Gaižauską: labai greitai taptų aišku, kas dengė ne tik koalicijos partnerius, bet ir visą Rusijos tinklą, taip pat kas ciniškai bandė tyrimą nukreipti nuo I. Rozovos link jį inicijavusios opozicijos. D. Gaižauskui tektų ilgam patylėti. Dėl to jis ir neriasi iš kailio, kad tik viskas liktų slapta nuo Lietuvos žmonių.

Darysime viską, kad Rusijos tinklas nebūtų saugiai slepiamas.”

AR EUROPOS ŠIAURĖ GELBĖS PIETUS?

Kai Vokietija ir Prancūzija dėl kažko susitaria, kitoms Europos Sąjungos valstybėms konkuruoti idėjomis tampa sunku.

Būtent todėl Berlyno ir Paryžiaus siūlymas steigti vadinamąjį Europos atsigavimo fondą gali tapti istoriniu. Didžiausios valstybės, kartu sudarančios 40 proc. Bendrijos ekonomikos dydžio, susitarė gelbėti problemų patyrusias valstybes. Anot Prancūzijos vadovo Emmanuelio Macrono, tai vienintelis kelias, leidžiantis tikėtis eurozonos vienybės išsaugojimo. Vokietijos kanclerės Angelos Merkel teigimu, beprecedenčiai šiandienos iššūkiai reikalauja ypatingų priemonių bei susitelkimo.

Jie siūlo steigti laikiną 500 milijardų eurų vertės fondą, skirtą tiems, kuriems pandemijos našta buvo sunkiausia.

Panašių idėjų pastaruoju metu girdime ir daugiau, tačiau ši – išskirtinė. Vokiečiai ir prancūzai nori, kad milžiniški pinigai būtų sukaupiami skolinantis Europos Komisijai. Kitaip tariant, paskolos našta gultų ne ant atskirų valstybių, o faktiškai visos Europos Sąjungos pečių. Nėgana to, taip pat norima, kad iš fondo lėšos būtų skirstomos valstybėms nereikalaujant jų grąžinti. Tad milijardines injekcijas, gautas atskirų šalių, vėliau per bendrą biudžetą grąžintų visos Europos Sąjungos valstybės.

Tai atspindi ilgalaikį siekį reformuoti eurozoną. Seniai žinoma, kad euro valiuta yra

unikali; ji jungia 19 valstybių, kurios atsisakė nacionalinės pinigų politikos; bet tuo pačiu euro valiuta neturi to, ką turi kitos pasaulio valiutos – apčiuopiamo biudžeto. Europos Sąjungos biudžetas yra nedidelis ir tesudaro apie vieną procentą bendrų nacionalinių pajamų. Tad eurozonoje iškilus finansinėms bėdoms trūksta įrankių, kurie padėtų jas spręsti. Iš to kyla milžiniški netolygumai: pavyzdžiui, Graikijos valstybės skola siekia maždaug 180 proc. šalies BVP – tai sunkiai suvokiama našta, tarsi inkaras tempianti Graikijos ekonomikos augimo perspektyvas žemyn. Tuo metu Lietuvos skolos su BVP santykis pernai buvo daugiau nei keturiskart mažesnis. Tad turėdamos tą pačią valiutą šios šalys sprendžia visiškai kitokias ekonomines problemas. Ir bendro pinigų kapšo, kuris netolygumus padėtų išlyginti, praktiškai nėra.

Pandemija sukuria palankią pokyčiams terpę. Bet tai nereiškia, kad net ir milžinų, Vokietijos bei Prancūzijos, susitarimas taps realybe. Mažiau prasiskolinusios Europos Sąjungos valstybės nedega noru dengti paskolas, kurios bus akivaizdžiai pirmiausiai nukreiptos Pietų šalims. Skaičiuojama, kad daugiausiai naudos iš fondo turėtų Ispanija, Italija, Graikija, Kroatija. O Vokietija ar Švedija ne tik tiesioginės naudos negautų, bet ir turėtų fondą savo lėšomis finansuoti. Be to, Šiaurės

Europos valstybės nuogąstauja, kad pinigų skyrimas nereikalaujant jų grąžinti reikš neatsakingai finansus valdančių pietiečių rėmimą šiauriečių taupumo sąskaita.

Todėl Austrija, Danija, Nyderlandai ir Švedija pastarosiomis dienomis pateikė atsakomąjį Berlyno ir Paryžiaus iniciatyvai siūlymą. Jos iš principo neprieštarauja fondo kūrimo idėjai; visi supranta, kad Europa turi parodyti solidarumą, antraip Bendrija ims aižėti. Bet tuo pačiu neketinama pernelyg nuolaidžiauti: šios keturios valstybės siūlo fondo lėšas skirstyti kaip paskolas. Nėgana to, norima gavėjus įpareigoti – ar bent jau paskatinti – vykdyti vidaus reformas.

Tad Europa ir toliau ieško balanso tarp solidarumo, kuris reikalingas vienybei išsaugoti, ir nenoro finansuoti jį iš savo kišenės. Dalis siūlymų atrodo itin ambicingi, tačiau ankstesnių krizių patirtis rodo, kad Europos Sąjunga, net ir susidurdama su didžiuliais iššūkiais, dažniausiai dramatiškai nepasikeisdavo. Tai vis dar pirmiausiai yra 27 valstybių su tiek pat interesų sąjunga, kurioje dominuoja ne įsakymai, o sudėtingos tarpusavio konsensuso paieškos. O kai konsensuso reikia tokiaame dideliame dalyvių rate, rezultatas dažniausiai būna mažiau ambicingas, nei skambūs politiniai pareiškimai.

Linus Kojala, politologas, LRT

VOKIETIJOS KANCLERĖ NEVYKS Į ORGANIZUOJAMĄ G-7 VIRŠŪNIŲ SUSITIKIMĄ

Vokietijos kanclerė Angela Merkel nedalyvaus Didžiojo septyneto (G-7) vadovų tiesioginiame susitikime, kurį JAV prezidentas Donaldas Trampas (Donald Trump) pareiškė ketinantis organizuoti, nors išlieka didelių nuogastavimų dėl koronaviruso pandemijos, gegužės 30 d. pranešė Vokietijos vyriausybės atstovas.

Anksčiau planuota, kad G-7, kuriam šiemet pirmininkauja JAV, birželio pabaigoje surengs viršūnių susitikimą vaizdo konferencijos formatu, nes dėl COVID-19 epidemijos teko atšaukti jų tiesioginį susitikimą

Kemp Deivide – Amerikos prezidento buveinėje Merilando valstijoje. Tačiau JAV prez. D. Trampas užsiminė vis dėlto galįs sušaukti šį susitikimą „visų pirma Baltuosiuose rūmuose“, bet taip pat galbūt ir Kemp Deivide.

Vis tik A. Merkel, mokslininkė pagal išsilavinimą, šią galimybę atmetė.

„Šiandien, atsižvelgiant į bendrą pandemijos padėtį, ji negali pritarti savo asmeniniam dalyvavimui, kelionei į Vašingtoną“, – sakė vyriausybės atstovas, patvirtindamas anksčiau tinklalapio „*Politico*“ pa-

Taip ir norisi priminti istoriją, kaip baigėsi Vokietijos Federacinės Respublikos kancleriui Viliui Brantui: 1974 m. jis atsistatydino, kai paaiškėjo, kad jo asmeninis referentas G. Gijomas yra Rytų Vokietijos žvalgybos STASI agentas. Deja, mūsų padėtis kur kas sudėtingesnė – Kremliaus agentais įvardijami ne tik VSD pranešimuose paminėti Seimo nariai, bet ir pati viršūnėlė: anot europarlamentarės Rasos Juknevičienės, „valstiečių-žaliųjų“ vadovas R. Karbauskis yra ne kas kita, kaip „Kremliaus projektas“. Galime net neabejoti, kad be jo žinios ir D. Gaižauskas piršto nepajudina.

Kęstutis Šilkūnas

skelbtą informaciją. „Federalinė kanclerė dėkoja prezidentui Trumpui už kvietimą į G-7 viršūnių susitikimą“, – pridūrė jis. 65 metų kanclerė yra antra vyriausia G-7 vadovė po 73 metų D. Trampo. Japonijos premjeras Shinzo Abe, kuriam dabar taip pat 65-eri, yra keliais mėnesiais jaunesnis už A. Merkel. Dėl jų amžiaus šiems vadovams COVID-19 keliama rizika yra didesnė.

Baltieji rūmai nurodė, kad didelio masto diplomatinis susitikimas grąžinamas į darbotvarkę kaip „stiprybės demonstracija“, pasaulio ekonomikoms palaipsniui atsikant dėl koronaviruso pandemijos įvestų suvaržymų.

A. Merkel pirmoji pranešė šiame susitikime nedalyvausianti. Kiti pasaulio vadovai kalbėjo svarstantys galimybę dalyvauti, bet tvirto apsisprendimo neišreiškė.

Šiuo metu JAV yra labiausiai nuo COVID-19 pandemijos nukentėjusi valstybė: šalyje koronavirusu užsikrėtė daugiau kaip 1 745 000 žmonių, per 102 tūkst. jų mirė.

LRT

NAUJA GELEŽINKELIO ATŠAKA PAŽEIMENĖJE UŽTIKRINS PATOGESNĮ NATO SĄJUNGININKŲ TECHNIKOS PERDISLOKAVIMĄ

Gegužės mėnesį baigta tiesti nacionalinės reikšmės geležinkelio linijos Pabradė-Pažeimenė atšaka, kuri padės užtikrinti patogesnę į Lietuvą atvykstančių NATO sąjungininkų karinės technikos ir kitos įrangos perdislokavimą į netoliese Pabradės esantį Lietuvos kariuomenės Generolo Silvestro Žukausko poligoną (Švenčionių r.). Šią naująją krovinių gabenimo galimybę pirmieji gegužės 29 d. išbandė savo rotaciją baigiantys ir iš Lietuvos išvykstantys Jungtinių Amerikos Valstijų kariai.

Baigus geležinkelio tiesimo darbus 51-ajame linijos Naujoji Vilnia–Turmantas–Latvijos siena atšakos kilometre atnaujinta geležinkelio infrastruktūros dalis, nutiesta maždaug kilometro ilgio geležinkelio atkarpa, įrengtos elektros, ryšių, signalizacijos, eismo valdymo sistemos.

„Tai strateginis šalies projektas, kuris ypač palengvins sąjungininkų karių ir technikos atvykimą į Lietuvą, sudarys patogesnes sąlygas nuolat vykstančiam kariniam judėjimui tarp Ruklos ir Pabradės poligonų. Greitas ir efektyvus sąjungininkų atvykimas į Lietuvos teritoriją stiprina Lietuvos saugumą, todėl karinio mobilumo didinimas ir Lietuvos, kaip sąjungininkus priimančios šalies, paramos gerinimas išlieka vienu pagrindiniu Lietuvos krašto apsaugos sistemos prioritetu“, – sakė krašto apsaugos ministras **Raimundas Karoblis**.

Ministras tuo pačiu pasidžiaugė ir glaudžiu JAV ir Lietuvos karių bendradarbiavimu. „JAV karių buvimas

Lietuvoje yra tvirčiausias saugumo garantas. Tobulindama poligonų ir karinio mobilumo infrastruktūrą Lietuvos kariuomenė siekia sudaryti sąlygas sąjungininkų dislokavimui ir treniravimuisi Lietuvoje“, – sakė ministras.

„Lietuva labai geranoriškai priėmė JAV sausumos pajėgų 9-ojo kavalerijos pulko 1-ojo bataliono karius, už ką esame nepaprastai dėkingi. Pastaraisiais mėnesiais vykusios JAV ir Lietuvos karių bendros pratybos patvirtino, kad esame stiprūs partneriai ir esant būtinybei pasiruošę bei galintys ginti. Ši geležinkelio atšaka neabejotinai pasitarnaus karinio mobilumo Lietuvoje stiprinimui ir sudarys palankesnes sąlygas karių atvykimui į Pabradės poligoną, tuo pačiu užtikrinant tiek karių, tiek ir šio regiono gyventojų saugumą“, – sakė renginyje dalyvavęs JAV ambasadorius Lietuvoje **Robertas Gilchristas (Robert S. Gilchrist)**.

„Lietuvos geležinkelių“ generalinis direktorius **Mantas Bartuška** pabrėžė, kad naujoji atšaka yra tik viena dalis dideliame karinio mobilumo žemėlapyje, kuris šiais metais gerokai pasikeis. „Baigus šį projektą ir rekonstrukciją Kauno geležinkelio mazge, po kurios Kaunas per „Rail Baltica“ geležinkelį pilnai integruosis į Europos Sąjungos geležinkelių sistemą, „Lietuvos geležinkeliai“ taps dar svarbesne Lietuvos nacionalinio saugumo sistemos dalimi. NATO daliniai su sunkiąja technika galės būti perkrauti ne tik Šeštokuose, bet atvykti tiesiai į Kauną, o iš čia moky-

JAV ambasadorius Lietuvoje Robertas Gilchristas (Robert S. Gilchrist). *Giedrės Maksimovicz / KAM nuotr.*

mų metu iki Pažeimenės ar, esant poreikiui, kitos Lietuvos vietos“, – sakė „Lietuvos geležinkelių“ vadovas.

Infrastruktūros įrengimo darbus Pabradėje planuojama tęsti ir šalia geležinkelio atšakos įrengti rampą ir aikštelę. Taip bus sudaryta galimybė sąjungininkų kariams savo sunkiąją techniką į poligoną gabenti geležinkeliu, tausoti kelius ir kelti mažiau eismo nepatogumų aplink poligoną esančių miestelių gyventojams.

Kol bus pastatyta ir įrengta stacionari rampa ir aikštelė, planuojama atšaką naudoti dalinai tik transporto priemonių pakrovimui. Kiti kroviniai tuo pačiu metu būtų kraunami Pabradės geležinkelio stotyje, sąstatus sujungiant pagal poreikį tolimesniam krovinio pergabenimui Lietuvos teritorijoje arba už jos ribų.

Įrengiama geležinkelio atšaka itin svarbi, nes sudaryta

galimybė Lietuvos ir sąjungininkų sunkiosios karinės technikos ir kitos įrangos kroviniams iš Generolo Silvestro Žukausko poligono gabenti geležinkeliu tiesiogiai per Pažeimenę. Tai leis tausoti Pabradės miesto gatves, pagerins miesto gyventojų kokybę, sumažins automobilių kelių apkrovimą bei susijusius eismo apribojimus. Kol bus pastatyta ir įrengta stacionari rampa ir aikštelė, planuojama karinių krovinių gabenimą geležinkeliu organizuoti važiuojančią techniką pakraunant Pažeimenėje, o kitą dalį krovinių Pabradės stotyje, kur sąstatai galės būti sujungti ir toliau keliauti pavyzdžiui, pagal poreikį, į Klaipėdą.

Projektas vykdytas vadovaujantis 2019 m. LR Vyriausybės nutarimu „Dėl viešosios infrastruktūros objekto statybos“. Jį įgyvendinant dalyvavo Krašto apsaugos ir Susisiekimo ministerijos

bei bendrovė „Lietuvos geležinkeliai“.

Geležinkelio atšakos projektas iš viso kainavo 2,2 mln. eurų. 2,1 mln. eurų skyrė Krašto apsaugos ministerija, likusią sumą pervažos rekonstrukcijai skyrė „Lietuvos geležinkelių grupė“.

Geležinkelio atšakos įrengimas yra sudėtinė didesnio projekto dalis, skirta užtikrinanti NATO pajėgų perdislokavimo pajėgumą. Jį įgyvendinant sąjungininkų atvykimo į poligoną Pabradėje galimybė užtikrina dar keli paraleliai vykstantys projektai Pažeimenėje: privažiavimo kelio tiesimas, geležinkelio rampos statyba, taip pat yra statoma aikštelė, kuri bus skirta technikos ir krovinių pakrovimui, iškrovimui ir laikinam saugojimui. Šiuo metu vyksta jų projektavimo darbai, o įrengimo darbus planuojama atlikti iki 2022 metų.

LR KAM

ŽINIA APIE BALTIJOS ŠALIŲ „KELIONIŲ BURBULĄ“ APSKRIEJO PASAULIO ŽINIASKLAIDĄ

Gegužės 6 d. pasirodžiusi žinia apie trijų Baltijos valstybių planuojamą kurti išskirtinį „kelionių burbulą“ sulaukė išskirtinio pasaulio žiniasklaidos dėmesio – per mažiau nei 2 savaites pasirodė daugiau nei 1000 publikacijų visame pasaulyje,

kuriose Lietuva, Latvija ir Estija įvardytos kaip sektinas koronaviruso suvaldymo pavyzdys, o suformuotas šalių „kelionių burbulas“ įvertintas kaip įdomus sprendimas ieškant ekonomikos atgaivinimo būdų.

Šis Baltijos šalių spren-

dimas dėmesio sulaukė JAV, Jungtinės Karalystės, Vokietijos, Italijos, Australijos, Naujosios Zelandijos, Kanados, Indijos, Japonijos ir kitų šalių žiniasklaidos kanaluose. Tai rodo Vyriausybės kanceliarijos Lietuvos įvaizdžio grupės atlikta analizė.

„L i e t u v a , Latvija ir Estija tapo pirmosiomis Europos Sąjungos valstybėmis narėmis, kurios suteikė galimybę laisvai judėti viena kitos piliečiams. Daugelio valstybių sienoms esant uždarytoms, galiojant įvairiems ribojimams, išskirtinis Baltijos šalių sprendimas patraukė pasaulio

žiniasklaidos dėmesį. Šis ir kiti Baltijos šalių sprendimai rodo, kad efektyviai su virusu kovojančioms ir unikalius sprendimus siūlančioms šalims globali pandemija gali būti ir ypatingų galimybių metas“, – nurodo Lietuvos įvaizdžio grupės vadovas Marius Gurskas.

Apie Lietuvos, Latvijos ir Estijos sprendimą pranešė pasaulinės naujienų agentūros – „Reuters“, AFP, AP. Dėmesio Lietuvai netrūko ir kituose didžiuosiuose užsienio šalių naujienų portaluose. Bendra visų publikacijų auditorija – daugiau nei 1,5 milijardo skaitytojų.

Apie „kelionių burbulą“, paminėdami Lietuvą, rašė tokie portalai kaip Jungtinės Karalystės nacionalinis transliuotojas BBC, „The Guardian“, „The Telegraph“,

Prancūzijos „France24“, JAV „CNN“, „New York Times“, „USA Today“, „Yahoo“, „Forbes“, Australijos „News.com.au“, Japonijos „The Japan Times“, Vokietijos DW.

Aktyviausiai žinia domėjosi JAV, Kanados, Australijos, Didžiosios Britanijos, Indijos žiniasklaida.

Kalbant apie Baltijos šalių „kelionių burbulą“, daugiau nei 20 proc. pranešimų buvo pateikta nuoroda į Lietuvos Ministro Pirmininko Sauliaus Skvernelio įrašą „Twitter“ socialiniame tinkle. Šiame įrašė premjeras išreiškė viltį, kad Baltijos šalių iniciatyva paskatins verslą, suteiks žmonėms viltį kuo greičiau grįžti prie įprasto gyvenimo.

LRV

A. Aleksandravičiaus / LRV nuotr.

PIRMAJAME VIRTUALIAME PASAULIO LIETUVIŲ IR PLB SUSITIKIME DALYVAVO TAUTIEČIAI IŠ 34 ŠALIŲ: APTARĖ PILIETYBĖS IŠSAUGOJIMO SVARBĄ BEI IDĖJAS LIETUVAI

Gegužės 23 d., šeštadienį įvyko pirmasis nuotolinis pasaulio lietuvių bendruomenių pirmininkų, jų atstovų ir Pasaulio lietuvių bendruomenės (PLB) valdybos susitikimas. Jo dalyviai aptarė, kokiomis aktualijomis užsienio lietuviai gyvena COVID-19 pandemijos metu, įvertino globalios krizės poveikį lietuvių diasporai ir dalijosi ateities vystymo(si) scenarijais bei idėjomis Lietuvai remiantis diasporos patirtimi užsienyje, rašoma pranešime spaudai.

Nuotoliniame susitikime dalyvavo užsienio lietuvių bendruomenių atstovai net iš 34 valstybių – Airijos, Argentinos, Australijos, Austrijos, Baltarusijos, Belgijos, Brazilijos, Estijos, Graikijos, Islandijos, Ispanijos, Italijos, JAV, JK, Kanados, Kipro, Kolumbijos, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Liuksemburgo, Naujosios Zelandijos, Norvegijos, Nyderlandų, Prancūzijos, Šri Lankos, Švedijos, Šveicarijos, Taivano, Turkijos, Ukrainos, Urugvajaus, Vengrijos ir Vokietijos. Taip pat prisijungė Lietuvos Respublikos Prezidento patarėja **Skirmantė Straigienė**, Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamento vadovas **Marijus Gudynas**, Europos Komisijos atstovybės Lietuvoje vadovas **Arnoldas Pranckevičius**.

„Šiandien susirinkome tam, kad, būdami vienos globalios Lietuvos dalimi, pasidalintume realijomis ir suprastume, kokias problemas ir iššūkius galėtume spręsti kartu. Dėkojame visiems, kad ypač neramiu pasauliui ir lietuvių diasporai metu liekate budrūs ir ištikimi pilietiško, bendruomeniško idėjoms ir puoselėjate tautines vertybes, telkiate teikdami savalaikę tarpusavio pagalbą.

Plūstelėjusi savanorių ir solidarumo banga įrodė, kokia sutelkta ir stipri yra užsienio lietuvių diaspora. Dabar, kai pasaulis ima atsitiesti ir žvelgti pirmyn, itin svarbu visiems drauge telktis įgyvendinant prasmingas idėjas Lietuvos labui“, – kalbėjo PLB pirmininkė **Dalia Henke**.

LR Prezidento patarėja **Skirmantė Straigienė** Prezidento Gitano Nausėdos vardu pasveikino susitikimo dalyvius, padėkojo užsienio lietuvių bendruomenėms už susitelkimą ir humanitarinę pagalbą tautiečiams pandemijos metu. Pasak S. Straigienės, LR Prezidentūra ir toliau yra pasirengusi glaudžiai bendradarbiauti su Pasaulio lietuvių

bendruomene.

URM Užsienio lietuvių departamento vadovas **Marijus Gudynas** akcentavo, kad pandemijos metu lietuvių diaspora užsienyje ir Užsienio reikalų ministerija pademonstravo ypatingą susitelkimą.

„Dėl ypač glaudaus bendradarbiavimo Užsienio reikalų ministerijai pavyko sklandžiai ir profesionaliai organizuoti repatriacijos skrydžius iš pandemijos sukaustytų tolimų ir artimų pasaulio vietų.

Įsitikinome, kad lietuviai pasaulyje yra pasirengę organizuoti tarpusavio pagalbą, o tai – pats tikriausias įrodymas, kad lietuvių diaspora gyva ir turi ateitį“, – teigė M. Gudynas.

Europos Komisijos atstovybės Lietuvoje vadovas **Arnoldas Pranckevičius** apžvelgė Lietuvos situaciją pandemijos valdymo aspektu, pristatė ateities scenarijus, vertindamas pandemiją kaip galimybę plėtoti Žaliąją ir Skaitmeninę ekonomiką, dailintis gerąją praktiką, rūpintis investicijų pritraukimu, socialinės atskirties mažinimu, šalies švietimo ir mokslo įstaigų tinklo plėtra ir skvarba.

Pasak D. Henke, šiuo metu itin svarbu vienyti ateities globalioms iniciatyvoms, pasitelkiant tiek diasporos galimybes užsienyje, tiek valstybės valdymo pajėgas. Daugelis taip pat minėjo lūkestį, kad kuo greičiau atsidarytų sienos ir atsirastų galimybė aplankyti namiškius Lietuvoje. Atsiskleidė, kad turime daug didesnį potencialą, negu buvo pasinaudota.

„Užsienio lietuvių bendruomenių lyderių pasisakymai atskleidė, kad esamos pandemijos kontekste jie užsienyje pasigenda ne tik įprastų susitikimų, nes atšaukti visi renginiai, kai kur neveikia lituanistinės mokyklos, bet ir Lietuvos piliečiams skaitmenizuočių konsulinį paslaugų teikimo nuotoliniu būdu paslaugos“, – pabrėžė D. Henke.

Susitikime akcentuota, kad dabar esminis iššūkis, su kuriuo susiduria tiek Lietuva, tiek šalies diaspora – pandemijos sukeltos krizės ir jos ekonominių pasekmių valdymas. Tačiau taip pat aktualios ir kitos temos, rašoma pranešime žiniasklaidai.

Viena iš jų – 2020 m. rudėnį vyksiantys LR Seimo rinkimai, kai pirmąkart Lietuvos piliečiai, gyvenantys užsienyje, galės rinkti savo kandidatą į LR Seimą Pasaulio lietuviams skirtose vienmandatėje

Pasaulio lietuvių ir PLB nuotolinis susitikimas.

T. Dinsmono nuotr.

apygardoje.

Lietuvių diaspora turės unikalią galimybę dar kartą įrodyti savo pilietiškumą, tačiau aktyviam balsavimui turi būti pasirengta: užtikrintas sklandus ir savalaikis rinkimų organizavimas (didelį dėmesį skiriant registracijai jau birželio mėn.), informacijos sklaida. Visi turime dėti pastangas ir dar kartą siekti pilietiškumo pergalės.

Dar viena tema – gimimu įgytos pilietybės išsaugojimas. Šis klausimas lieka ne mažiau svarbus ir pandemijos metu, mat asmenys, nebūtintys Lietuvos pilietybės, negali laisvai atvykti Lietuvą užsidarius valstybės sienoms.

Susitikime taip pat akcentuota, jog pandemijos pasekmės, tikėtina, paskatins dalį Lietuvos piliečių grįžti į Lietuvą. Reikalingas savalaikis ir sistemingas pasiruošimas bei strateginė komunikacija.

Dėmesio skirta ir lituanistiniam švietimui užsienyje, kultūros ir tradicijų puoselėjimui. Pabrėžta, jog pandemija pristabdė tiesioginę lituanistinių mokyklų užsienyje veiklą (kai kur – neribotam laikui), tad itin svarbu dėti bendras pastangas tęsti itin vertingą švietimo procesą, užtikrinti tinkamą finansavimą ir įgyvendinti modernius sprendimus.

Australijos lietuvių bendruomenės atstovė **Eglė Garrick** paminėjo, kad didžiausias bendruomenės rūpestis ir „skaudulys“ – ambasados nebuvimas, kuris sukelia didelių nepatogumų lietuviams Australijoje.

Daugelis bendruomenių atstovų minėjo aktyvią savitarpio pagalbą, vykdytą pandemijos piko metu, susitelkusias savanorių pajėgas, pasirengusias padėti tautiečiams pačiais įvairiausiais klausimais: nuo maisto pristatymo į namus iki apgyvendinimo, vertimo paslaugų suteikimo ir kita.

Brazilijos pirmininkas **André Zizas** pasakojo apie šios, vienos iš seniausios lietuvių bendruomenių, renesansą ir pažymėjo Lietuvos pilietybės išsaugojimo svarbą. Argentinos LB pirmininkė **Miriam Griszka** teigė, kad lietuvių kalbos mokymasis jų bendruomenėje yra vienas iš prioritetų ir dabar vyksta nuotoliniu būdu.

Per nuotolinį susitikimą pasidžiaugta ir Estijos lietuvių bendruomenės 40-mečio jubiliejumi. Pasak Estijos lietuvių bendruomenės pirmininkės **Ritos Kuzminienės**, Estijoje gyvenantys piliečiai jau grįžta į įprastinį gyvenimo ritmą.

Didelio palaikymo sulaukė Graikijos lietuvių bendruomenės pirmininkės **Viktorijos Gribinaitės Naki** pristatyta bendruomenės iniciatyva, kuri leis padėti tautiečiams, gyvenantiems Graikijoje.

Ispanijos lietuvių bendruomenės pirmininkė **Agneta Vansavičienė** pasidžiaugė, kad ILB išgyvena tikrą kokybinį „renesansą“, o 2019 m. pabaigoje išrinkta nauja bendruomenės valdyba aktyviai dirba bendruomenės labui: atnaujinti bendruomenės įstatai, vykdoma efektyvi komunikacija, pandemijos metu sutelktas gausus savanorių būrys, puikiai bendradarbiaujama su ambasada ir konsulatu šalyje, vykdoma lituanistinė veikla.

JAV lietuvių bendruomenės pirmininkas **Arvydas Urbonavičius** paminėjo, kad didieji planuoti bendruomenės renginiai šiomet neįvyks – nukeliami į ateitį, dalis renginių įgaus virtualią formą. Pasidžiaugta pasiteisinusių, pandemijos pasekmėms švelninti sukurtu interneto pusla-

piu JAV, savanorių pajėgomis.

Kanados lietuvių bendruomenės pirmininkas **Kazimieras Deksnys** akcentavo, kad itin svarbus lieka pilietybės išsaugojimo klausimas, LR Seimo ir PLB komisijos veikla ateityje, informacijos, susijusios su LR Seimo rinkimais, savalaikė sklaida.

Jungtinės Karalystės lietuvių bendruomenės atstovė **Alviša Černiauskaitė**, trumpai apžvelgusi situaciją šalyje ir bendruomenėje, paminėjo vykdytas ir tebevykdomas iniciatyvas, aktyvią bendruomeninę veiklą organizuojant repatriacinius skrydžius.

Norvegijos lietuvių bendruomenės pirmininkė **Lina Baltrukonienė** pasidžiaugė palyginti gera situacija šalyje dėl pandemijos, veikiančiomis mokyklomis, taip pat optimistiškomis nuotakomis ir lūkesčiais bendruomenėje pasidalino Prancūzijos lietuvių bendruomenės pirmininkė **Emilija Pundziūtė-Gallois**. Kartu su Ukrainos lietuvių bendruomenės pirmininke **Dalia Makarova** pasidžiaugta prasminga tarpusavio pagalbos iniciatyva vyresniojo amžiaus žmonėms šalyje.

Susitikimo dalyviai taip pat džiaugėsi 2019 m. vasarą įkurtu PLB Ateities fondu. Šio fondo, į kurį jau surinkta 13 tūkst. eurų, tikslas – paremti PLB veiklas ateityje, tada, kai labiausia to reikės. D. Henke paminėjo, kad pandemija pristabdė kaupiamąją fondo veiklą, tačiau, pasak E. Garrick, PLB Valdybos narės, Finansų komisijos pirmininkės, fondas ir toliau laukia aukų.

Pranešimą parengė Ispanijos lietuvių bendruomenės vicepirmininkas **Tomas Dinsmonas**.

LRT

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpiką, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

LIETUVOS PASTANGOMS KOVOJE SU COVID-19 – PASAULIO VALSTYBIŲ DĖMESYS

Gegužės 21 dieną Vyriausybės kanceliarijoje vyko vaizdo konferencija „Lietuvos atsakas į COVID-19“, kurioje dalyvavo atstovai iš daugiau nei 80 pasaulio šalių – Lietuvai akredituoti ir Lietuvoje reziduojantys ambasadoriai, diplomatiniai atstovybių ir konsulinių įstaigų, tarptautinių organizacijų atstovybių Lietuvoje vadovai.

Vaizdo konferenciją surengti Užsienio reikalų ministeriją ir Vyriausybės kanceliariją paskatino pastaruoju metu išaukęs kitų šalių susidomėjimas Lietuvos gerąja patirtimi kovojant su koronavirusu, ir ypač pastangos, leidusios trims Baltijos šalims – Lietuvai, Latvijai ir Estijai – pirmoms pasaulyje atverti valstybių sienas viena kitos piliečiams.

„Dar nepaskelbus pasaulinės pandemijos, Lietuva viena pirmųjų ėmėsi ryžtingų sprendimų virusui suvaldyti. Sienų uždarymas, kelionių ribojimas, karantino įvedimas, griežtas epidemiologinės situacijos valdymas ir plačiai taikomas testavimas – tai tik kelios priemonės, kurios šią dieną leidžia švelninti karantino reikalavimus. Lietuvos priimti sprendimai sulaukė atgarsio ir įvertinimo – Baltijos šalių „kelionių burbulas“ tapo sek-

nu pavyzdžiu kitoms pasaulio valstybėms, žinia apie šią iniciatyvą apskriejo visą pasaulį. Šiandien Lietuvos gerąją praktiką dalijamės su kitų šalių atstovais ir kartu ruošiamės galimai antrai viruso bangai“, – taip Lietuvos pastangas įvertino Vyriausybės kanclerio pirmasis pavaduotojas Lukas Savickas.

Vaizdo konferencijos metu gerąją Lietuvos praktiką kovojant su COVID-19 dalijosi užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius, sveikatos apsaugos ministras Aurelijus Veryga. Ministras ir Vyriausybės pirmasis vicekancleris konferencijos dalyvius supažindino su Lietuvos patirtimi, iššūkiais žmonių ir visuomenės sveikatai, ekonomine šalies situacija ir jos ilgalaikės raidos perspektyvomis.

Užsienio reikalų ministras L. Linkevičius pabrėžė bendradarbiavimo tarp šalių svarbą sudėtingų situacijų akivaizdoje. Užsidarius sienoms ir nutrūkus skrydžiams Lietuva dėl savo piliečių repatrijavimo bendradarbiavo su kitomis šalimis, o Lietuvos organizuotais skrydžiais namus pasiekė beveik 500 kitų šalių piliečių.

„Dabar didžiuojusi Lietuvos ir Estijos bendradar-

biavimu ir koordinuotais veiksmais lengvinant Baltijos šalių piliečių ir gyventojų judėjimą per sienas, turizmą, ekonomiką, bendravimą, kuriant vadinamąjį „kelionių burbulą“. Labai tikiusi, kad mūsų pavyzdys įkvėps ir kitas šalis panašiai bendradarbiauti“, – sakė L. Linkevičius.

Didelio dėmesio taip pat susilaukė sveikatos apsaugos ministras A. Veryga, kuris pristatė Lietuvos patirtį kovojant su koronavirusu. Jis atkreipė dėmesį, kad šiuo metu Lietuva pirmąją Europoje pagal atliekamų testų 100 tūkst. gyventojų skaičių, o viruso atvejų ir mirčių skaičius taip pat yra vienas mažiausių, palyginti su kitomis pasaulio šalimis. Kelių šalių atstovai kreipėsi į ministrą su siūlymu aktyviau bendradarbiauti dvišaliu lygiu, dalijantis patirtimi ir išmoktomis pamokomis.

Pristatydamas Lietuvos ekonominį atsaką į pandemiją, Vyriausybės vicekancleris L. Savickas pabrėžė: „Lietuva šią krizę priima ne tik kaip iššūkį, bet ir kaip galimybę: pirma, šalys sieks trumpinti tiekimo grandines ir jas diversifikuoti; antra, Lietuva turi šansą

Vaizdo konferencijos metu gerąją Lietuvos praktiką kovojant su COVID-19 dalijosi užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius. **LR URM**

tapti vienu iš gyvybės mokslų tyrimų ir pramonės centrų Europos Sąjungoje; trečia, siekiant tvarumo trumpės maisto tiekimo grandinės; ketvirta ir penkta, ekonomika sparčiau pereis prie skaitmeninės ir žaliosios ekonomikos”.

Per diskusiją nemažai dėmesio skirta naujosios technologijoms ir inovatyviems sprendimams, o keletas jos dalyvių pagyrė vaizdo konferenciją kaip tinkamai parinktą būdą šaliai dalytis informacija su kaimynėmis ir tarptautine bendruomene. „Pasaulinės pandemijos akivaizdoje atskleidė šalies pajėgumai taikyti naujas priemones įvairiose gyvenimo ir verslo srityse, kurti inovatyvius sprendimus pasaulyje vyraujančioms pro-

blemoms spręsti. Tokie lietuvių sukurti sprendimai kaip „Act on Crisis“, „MEDO“ ar „Bankera“, kuris realiai pasiūlė, kaip gerinti gyventojų emocinę gerovę, kartu pateikė ir finansinių technologijų sprendimus Europos smulkiąjam bei vidutiniam verslui, patyrusiam nuostolių dėl COVID-19 pandemijos. Tai mūsų šalies stiprybė“, – susitikimo metu pabrėžė ministras ir Vyriausybės vicekancleris L. Savickas.

Ambasadorių nuomone, Lietuva rodo lyderystę pasaulyje taip pat ir organizuodama virtualias trumpasias spaudos konferencijas svarbiomis temomis.

Vaizdo konferencija vyko anglų kalba. **LR URM**

LIETUVOS DIPLOMATŲ TALKININKAI JAV 1940-1990 METAIS: IŠEIVIJOS RYŠIAI SU VAŠINGTONO ADMINISTRACIJA

Vytauto Didžiojo universiteto Švietimo akademijos
prof. Juozas Skirius

IV.

(Pradžia š.m. balandžio 21 d. „Dirvos“ laidoje).

Pastangos davė rezultatų – 1974 m. JAV vyriausybė paskelbė, jog Simas Kudirka yra JAV pilietis. Jis buvo paleistas iš kalėjimo ir 1974 m. lapkričio 5 d. su šeima pasiekė Ameriką¹.

Susitikimai su JAV prezidentais

Karo metais ir pokaryje komunistinė Tarybų Sąjunga dėjo pastangas tarptautiniu mastu įteisinti Baltijos šalių okupaciją, o svarbiausia – išgauti iš JAV vyriausybės tų kraštų prijungimo prie TSRS pripažinimą. ALT, JAV LB ir kitos organizacijos budriai stebėjo tą procesą ir visuomet tinkamai reagavo į išylančius nepalankius faktorius, kurie galėjo neigiamai paveikti Lietuvos laisvinimo reikalus.

¹ JAV LB trys dešimtmečiai. Brooklyn, N.Y.: Spausdino Franciscan Press, 1982, p. 25-26.

Viena iš svarbiausių veiklos formų – susitikimai su JAV prezidentais, kurių pritariamasis žodis buvo kaip patikimiausias garantas, jog JAV ir toliau laikysis Lietuvos aneksijos nepripažinimo politikos. Tokių susitikimų tradicijos ištakos siekia dar 1918 metus. JAV lietuviams delegacijoms iki 1990 m. pavyko oficialiai susitikti beveik su visais JAV prezidentais, išskyrus Niksonu ir Bušu. Jau nekalbant apie susitikimus su visais viceprezidentais. O su kai kuriais prezidentais net po keletą kartų.

ALT delegacija tris kartus lankė prezidentą Hary Truman'ą. 1946 m. spalio 29 d. ALT delegacija, kurioje buvo ir keli tautininkai – L. Šimutis, P. Grigaitis, M. Vaidyla, S. Michelsonas, V. T. Kvieska, M. Kižytė, J. Grigalius, K.

JAV prezidentas R. Reaganas pasirašo atsišaukimą, skelbiantį Baltų laisvės dieną (1982).

www.vle.lt

R. Jurgėla, A. Kumskis, V. Laukaitis ir J. T. Zuris – buvo priimta Baltuosiuose rūmuose. Buvo įteiktas memorandumas, kuriame išdėstyti Lietuvos nepriklausomybės lūkesčiai ir iškeltas lietuvių karo pabėgėlių įkurdinimo klausimas. H. Truman'as nuoširdžiai atsižvelgė į memorandumą jam išdėstytas sunkias Lietuvos išlaisvinimo problemas. Pasakė, jog į visa tai žiūri su ypatinga

simpatija; apgailestavo, kad pokarinės taikos atkūrimas eina lėtai ir dėl to susidaro sunkumų mažosioms tautoms sugrįžti į savitą, normalų valstybės gyvenimą. Jautėsi jo nenoras aštrinti santykių su Maskva. Praktiškai jau aiškėjo, kad Lietuvos nepriklausomybės klausimas nukeliamas į neapibrėžtą ateitį. L. Šimutis savo atsiminimuose pažymėjo, kad prezidentas savo žodžiuose akcentavo labiau šal-

pos, nei politikos ar laisvinimo reikalus². Tiesa, susitikime buvo patvirtinta, kad JAV politika Baltijos valstybių okupacijos atžvilgiu nepasikeitė.

(Bus daugiau)

² Skirius, J. *Amerikos lietuvių tarybos veikla 1945-1948 metais: išeivijos pastangos dėl „Displaced Persons Act“ priėmimo*. Chicago: Lithuanian Research and Studies Center, Inc., 2001, 66-67.

ATNAUJINTAS PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TINKLALAPIS

Pasaulio lietuvių bendruomenė (PLB) kviečia aplankyti iš pagrindų atnaujintą interneto svetainę nauju adresu www.plb.lt. Pagrindiniai šio pokyčio siekiai – glaudesnis ryšys su užsienio lietuvių bendruomenėmis ir efektyvesnė naujienų sklaida, rašoma pranešime spaudai.

Pasak PLB Viešųjų ryšių komisijos pirmininko Vaido Matulaičio, šis atnaujinimas padarytas dėl kelių priežasčių:

„Pirmoji ir svarbiausia – įgyvendinome XVI PLB Seimo rezoliuciją, įpareigojusią subendrinti PLB informacinius kanalus „po vienu stogu“.

Taip pat siekėme, kad PLB LT svetainė taptų dinamiška naujienų sklaidos platforma, kurioje ypatingas dėmesys būtų skiriamas užsienio kraštų

lietuvių bendruomenių naujienoms bei aktualijoms. Todėl tikimės, kad šis žingsnis padės ženkliai pagerinti ryšį su plačiai po pasaulį pasklidusiomis bendruomenėmis.

Pastaruoju metu atsirado papildoma priežastis – COVID-19 pandemija. Viena iš jos pasekmių yra ta, kad beveik visa komunikacija persikėlė į virtualią erdvę. Tokiu būdu moderni ir techniškai pažangi PLB svetainė tampa puikiu ir savalaikiu įrankiu bendrauti bei tiesti informacinius tiltus tarp Lietuvos ir jos diasporos”.

Interneto svetainės techninį įgyvendinimą atlikusios vizualinių sprendimų agentūros vadovas Rokas Tamulis sako, kad kuriant naująją svetainę buvo tiek vadovaujamas

Atsinaujinusi Pasaulio lietuvių bendruomenės interneto svetainė www.plb.lt. *Pranešimo autorių nuotr.*

estetiniais kriterijais, tiek ir siekiama suteikti daugiau funkcionalumo:

„Iš pagrindų atnaujinome interneto svetainės dizainą, kurį pritaikėme pagrindinės

užduoties vykdymui – skelbti naujienas, pristatyti lietuvių bendruomenės užsienyje bei atstovauti pasaulio lietuvių balsui.

Taip pat buvo patobulintas

svetainės valdymas ir turinio viešinimo bei administravimo galimybės, o visa svetainės architektūra ir logika pritaikyta jos lankytojų poreikiams”.

LRT

LITUANISTINES PASAULIO MOKYKLĖLES JAU TREČIĄ KARTĄ PASIEKS LIETUVIŠKOS KNYGOS

Prieš dvejus metus, švenčiant Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmetį, Vyriausybėje gimė iniciatyva „Šimtmečio dovana pasauliui”. Ją įgyvendinant, užsienio lietuvių mokyklėlėms visame pasaulyje buvo išsiųsta lietuviškų knygų vaikams ir paaugliams. Ši iniciatyva sulaukė didelio palaikymo iš lietuvių bendruomenių. Šiomet – jau trečią kartą – beveik 2 000 lietuviškų knygų vėl iškeliama į įvairiausias pasaulio šalis.

„Gyvename sudėtingu laikotarpiu. Kai keičiasi mums įprastos gyvenimo sąlygos ir tempas, kai turime atsisakyti įprastos veiklos, knyga gali tapti puikiu būdu puoselėti lietuviškumą ir tradicijas. Džiaugiamės, kad, nors esate toli, siekiate domėtis savo šaknimis, mokytis lietuvių kalbos ir taip išsaugoti glaudesnę ryšį su Lietuva”, – sako premjeras.

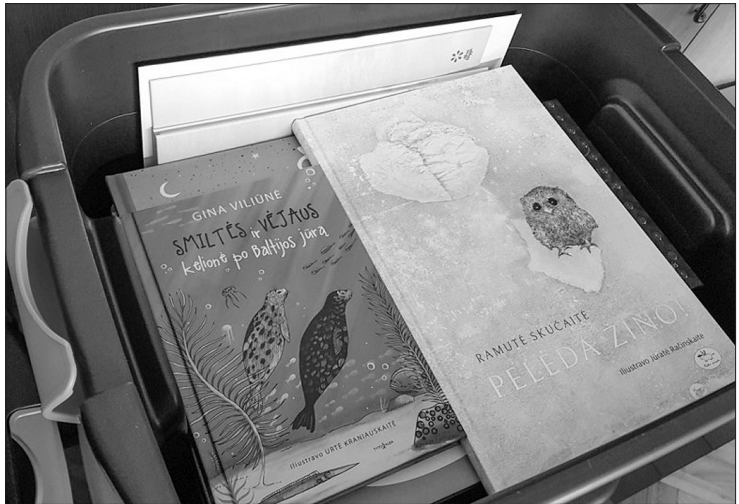
Per dvejus metus knygos pasiekė net 78 lituanistines mokyklėles visame pasaulyje – nuo Europos iki Jungtinių Amerikos Valstijų, Kanados,

Pietų Afrikos Respublikos ir kitų valstybių. 14-oje šalių gautas knygas perskaitė daugiau kaip 4 600 vaikų.

Šiomet knygos pasiekės dar 43 mokyklėles 24-iose užsienio šalyse ir jose besimokančius daugiau nei 2 200 vaikų. Šįkart lietuviškos spaudos leidiniai pasiekės ir Braziliją, Argentina, Urugvajų, Australiją, Japoniją.

Atrenkant knygeles, kasmet kruopščiai talkina Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Vaikų ir jaunimo literatūros skyriaus specialistai, stengdamiesi pasiūlyti tas knygas, kurios sudomintų vaikus, paskatintų dar intensyviau domėtis lietuvių kalba, puoselėti mūsų šalies kultūrą ir tautinę tapatybę.

Iniciatyvą įgyvendina Vyriausybės kanceliarija kartu su Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Užsienio reikalų ministerija ir Lietuvos nacionaline Martyno Mažvydo biblioteka. Šios iniciatyvos globėjas – Ministras Pirmininkas Saulius Skvernelis. **LRTV**

„Šimtmečio dovana pasauliui” – lietuviškos knygos užsienio lietuvių mokyklėlėms visame pasaulyje. **LRTV**

NORS KARANTINAS ŠVENTĘ PAVĖLINO, KIPRO LIETUVIAI ATŠVENTĘ NEPRIKLAUSOMYBĖS ATKŪRIMO 30-METĮ: PASODINO 30 MEDŽIŲ

Kipras.

Stop kadras

Kipro sostinėje Nikosijoje lietuvių bendruomenė, minėdama Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 30-metį, pasodino 30 salos gamtai būdingų medžių. Šiai akcijai rengtasi kovą, tačiau dėl koronaviruso pandemijos ją teko atidėti. Taip simboliškai paminėti svarbią Lietuvos valstybingumo šventę, pasak organizatorių, nuspręsta todėl, kad saloje trūksta žalumos, kertama labai daug miškų.

Kiparisai, kiprietiškos liepos, figmedžiai sužaliuos prie Nikosijos gynybinės sienos. Lentelė su užrašu „medžius pasodino lietuvių bendruomenė”. Taip paminėtas Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 30-metis.

Akciją parėmė ir vietos valdžia, nes tai – dalis programos „Nikosijai – 10 tūkst. medžių”.

„Labai daug miškų kerta-

ma, mums jų reikia, trūksta žalumos, būtų gražu, kad jie išliktų”, – sakė Kipro lietuvių bendruomenės tarybos narė Beatričė Vaitiekūnaitė-Pliuskė.

Koronavirusas sutrukdė Kipro lietuviams šventę surengti kovą. Dabar, pasak organizatorių, situacija stabilizuojasi, tad, laikantis visų karantino apribojimų, sodinti medelių susirinko kelios dešimtys lietuvių.

Tarp jų – viena pirmųjų lietuvių Kipre, daugiau nei 30 metų ten gyvenanti rašytoja Dalia Staponkutė. Dabar čia gyvena apie 850 lietuvių.

Rašytojos teigimu, toks 30-mečio paminėjimas – prasmingas.

Kipro lietuvių bendruomenės pirmininkė Dalia Valančiūtė kviečia visus Nikosijoje besilankysiančius lietuvius rasti pasodintus medžius.

„Kviečiame visus lietuvius, kurie lankysis Nikosijoje, rasti šią vietą su medžiais Lietuvai, nusifotografuoti ir siųsti nuotraukas į mūsų puslapį socialiniuose tinkluose”, – ragina D. Valančiūtė.

Pirmuosius turistus sala tikisi priimti birželio pabaigoje.

Irma Janauskaitė, LRT

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

DIRVA

LAISVAMODŽIŲ JAV SUREKOTAS
LIETUVOS GAMTOS KRAŠTOVAIZDAS

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU | UŽSIENI
METAMS - \$130.00**

NUPYNĖME NUOSTABIĄ LIETUVIŠKĄ JUOSTĄ

JAV lietuvių bendruomenės Švietimo tarybos piešinių ir rašinių konkursui pasibaigus
JAV LB Švietimo tarybos rašinių konkurso koordinatorė Loreta Timukienė

JAV lietuvių bendruomenės Švietimo taryba kiekvienais metais organizuoja piešinių ir rašinių konkursus JAV lituanistinių mokyklų mokiniams. Šių metų pavasarį buvo paskelbtos piešinių ir rašinių konkursų temos. Šimtai vaikų savo darbuose meno kalba arba lietuvišku žodžiu pasakojo apie savo meilę Lietuvai, jos tradicijoms ir istorijai, dalijosi šiltais prisiminimais, leidosi į svajonių ir sapnų karalystę. Turim progą pasidžiaugti mūsų vaikų originalumu, meniškomis sielomis, gebėjimu vaizdingai ir kartu įtaigiai išreikšti savo mintis, jausmus, nuotaikas. Rašydami ar piešdami jie renka šviesiausias spalvas, nuostabiausius žodžius ir iš jų pina nuostabią lietuvišką juostą. Ši juosta nebūtų tokia puiki, jeigu ne mūsų jaunųjų talentų tėveliai, mokytojai, seneliai, kurie kantriai ir nuoširdžiai perduoda jiems meilę Tėvynei, mūsų kalbai, papročiams, kultūrai. Žiūrėkime, gėrėkimės šia drauge audžiama lietuviška juosta, parodykime ją ir kitiems – ji verta to!

2020 metai skirti Lietuvos tautodailės metams paminėti. Atrodo, pats likimas nulėmė, kad piešinių konkursui JAV LB Švietimo taryba parinko ypatingai svarbią temą: „Angelas Lietuvos tautodailėje“. Šiuo sudėtingu, kupino sumaišties ir nežinomybės laikotarpiu visam pasauliui kaip niekada labai reikalinga Angelo-sargo palaima ir pagalba.

Matyt, ne veltui mūsų senoliai naudojo angelo motyvą įvairiose tautodailės šakose. Angelai buvo vaizduojami ant kryžių, kalvystėje, gausu jų drožyboje, dažniausiai sakralinėje tautodailėje – religinėje atributikoje, karpiniuose, siuvinėjimuose, keramikoje, net šiaudiniai angelėliai puošdavo kalėdines eglutes. Buvo tikima, kad angelas apsaugos namus, saugos šeimininkų gerovę, derlių ir sveikatą.

Mokiniai šia tema labai puikiai atliko užduotį. Jie piešė, lipdė, karpė, klijavo ir siuvinėjo įvairius angeliukus, sutelkę savo fantaziją sukūrė daugybę nuostabių darbų. Tėveliai ir mokytojai gali didžiuotis savo vaikų atliktais puikiais darbais. Vaikų darbuose atsispindėjo paprastumas ir nuoširdumas. Linkime, kad šie mūsų vaikų sukurti angelėliai saugotų mus visus ir mūsų šeimas.

Šiais metais dėl koronavi-

ruso (COVID-19) pandemijos ne visos mokyklos suspėjo dalyvauti piešinių konkurse ar nespėjo užbaigti darbų. Nepaisant to, piešinių konkurse dalyvavo 24 lituanistinės mokyklos, gavome net 375 darbų nuotraukas. Piešinių konkursas vyko šiek tiek kitaip nei visada. Dalį piešinių gavome paprastu paštu, o kitą (didžiąją dalį) elektroniniu paštu. Labai dėkojame mokytojams už dideles pastangas, už surinktus, perfotografuotus ir atsiųstus darbus. Piešinius vertino žinomas menininkas, knygų iliustratorius Rolandas Dabukas ir JAV LB Švietimo tarybos rašinių konkurso koordinatorė, dizainerė, dailės mokytoja Rita Clemens.

Rašinių konkurso temos buvo įvairios ir skirtingų klasių mokiniams jos skyrėsi. Konkurse dalyvavo 250 mokinių iš 16 lituanistinių mokyklų, rašiniai buvo rašomi vasario pabaigoje klasėse, kuomet mokyklos dėl pandemijos dar nebuvo uždarytos. 2-10 klasių mokiniai turėjo galimybę rinktis rašyti lietuvių ar anglų kalba, kadangi lituanistinėse mokyklose mokosi ir tie, kurių lietuvių kalbos mokėjimo lygis dar neleidžia savo minčių išreikšti sklandžiai lietuviškai. Mokytojai atrinko tinkamus konkursui rašinius, iš kai kurių mokyklų konkursui buvo atsiųsta net po keliolika darbų. Šįmet juos vertino iš Maironio lituanistinės mokyklos (IL) mokytojų sudaryta vertintojų grupė. Jiems teko nemažas darbas ir atsakomybė perskaityti ir įvertinti rašinius, jų turinį bei rašiką. Buvo renkama nugalėtojai penkiose grupėse, kiekvienoje grupėje skiriamos trys prizinės vietos ir paskatinamosios premijos.

Abiejų konkursų laimėtojai apdovanoti padėkos raštais ir piniginėmis premijomis. Premijų mecenatas – Lietuvių Fondas. Mokytojams, kurių mokiniai tapo konkurso nugalėtojais, išsiųsti padėkos raštai. JAV LB Švietimo taryba dėkoja projekto rėmėjams ir visiems dalyvavusiems konkurse bei padėjusiems atrenkant darbus ir juos vertinant.

2-3 klasių mokiniai rinkosi vieną iš šių temų: *Tautodailės metams skirtos „Jei prakalbėtų, daug pasakytų (vieno daikto istorija) ir Mokyklų bendruomenių metams skirtos „Ką išmoksi, ant pečių nenešiosi“ (apie mokymąsi lituanistinėje mokykloje). Šioje grupėje pirma vieta*

atiteko lituanistinės mokyklos „Lietuvėlė“ (NJ) trečios klasės mokinėi Rusnei Sakavickas, jos mokytojos – Ona Stučkienė ir Reda Šešelgienė; antra vieta skirta Maironio lituanistinės mokyklos (IL) antrokei Adriai Jelinskas, jos mokytoja – Lina Usanovas; trečia vieta atiteko Lukui Burhman, Kolorado lituanistinės mokyklos (CO) pirmokui, jį moko Kamilė Mitkus. Paskatinamosios premijos skirtos trečiokėms Antoniai Venskutei iš Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos (CA) – jos mokytoja Viktorija Gedvilienė, ir Kotrynai Čipkutei iš Gedimino lituanistinės mokyklos (IL), ją moko Erika Kuzmin. Daug vaikų pasirinko rašyti apie kokią nors daiktą, kuris jiems primena įdomią istoriją ar sukelia mielus prisiminimus apie praeitį, apie unikalią Lietuvos tautodailę.

Rusnė Sakavickas savo rašinyje papasakojo įdomią jų namuose turimo šaukštelio istoriją: „Tai mano mamos dovana, – pasakė mama. – Šis šaukštas yra labai senas. Kai buvau labai mažytė, mama padėjo jį po mano čiužiniu, kad saugotų nuo visų ligų. Labai keista, bet mamytė sakė, kad beveik nesirgau. Šaukšteliu paliesdavo kiekvieną išaugusį dantuką, kad augtų sveikas, be kirmėlių. Ir tikrai mano dantukai yra labai sveiki. Pirmą savo košę taip taip valgiau iš mamos šaukšto. Kai sirgau, valgiau medų iš šio šaukšto. Štai tokį stebuklingą šaukštą mes turime! Sužinojusi šaukštelio istoriją, nutariau jį saugoti. O kai užaugsiu ir turėsiu vaikų, šį šaukštelį perduosiu savo vaikams.“

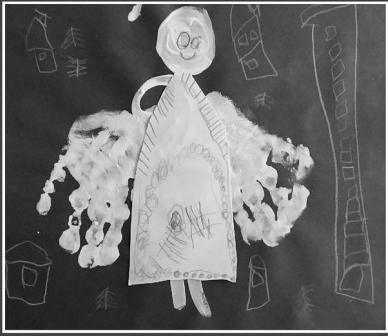
Adria Jelinskas vaizdingai aprašo savo sapną, kuriame pas ją atėjo jos mylimas arkliukas ir papasakoja štai tokią istoriją: „Man arkliukas pasakojo, kad iki dabar Lietuvoje tikima, jog rasta arklio pasaga neša laimę. Arklių atvaizdais išdrožinėdavo jaunavedžių lovas, puošdavo audimo stakles ir verpimo ratelius. Ten, kur gyvena mano močiutė, ant kai kurių namų stogų yra išdrožinėsios iš medžio arkliukų galvos – jos saugo namus nuo blogio. Tos arklių galvos vadinamos ašveniais. Arklius mylėjo ir gerbė kaip šeimos narius. O kiek daug yra dainų ir mįslių apie juos prirašyta!“

Lukas Burhman savo rašinyje papasakojo vieno iš jo mamos mėgstamų iš Lietuvos parsivežtų keraminių puodų istoriją: „Puodas taip pat pasakytų, kad mama jį įsimylėjo, kai lankėmės Vytauto Valiušio muziejuje. Jis papasakotų (Nukelta į 9 psl.)

DARŽELIO KLASĖS NUGALĖTOJAI

I vieta: Amelia Vertelka, 5m. "Žiburėlio" Montessori m-kl, IL

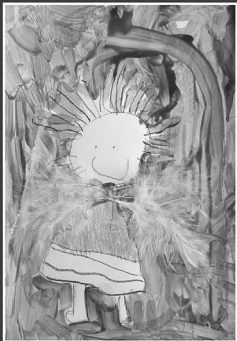

II vieta: Julius Radzevičius, 4m. "Žiburėlio" Montessori m-kl, IL

DARŽELIO KLASĖS NUGALĖTOJAI

II vieta: Olivia Mikaila, 4m. Maironio LM, Lemont, IL

III vieta: Gaja Polikaitis, 3m. "Žiburėlio" Montessori m-kl, IL

III vieta: Gabrielė Dzimidas, 5m. Atlantos LM "Saulė", CT

1-2 KLASĖS NUGALĖTOJAI

I vieta: Adriana Domsis 1kl. Rasos LM, IL

(Atkelta iš 8 psl.)

NUPYNĖME NUOSTABIĄ LIETUVIŠKĄ JUOSTĄ

mums, kaip jis buvo suvyniotas ir įdėtas į tamsų lagaminą ir pasirodė mūsų virtuvėje. Kad jis sėdi ant spintelės viršaus ir stebi mūsų šeimos gyvenimą – kaip mano sesuo savaitgalį kepa vaflius, kaip mano tėtis gamina mūsų sugalvotus pietus ir kaip mes skubame į mokyklą. Šis puodas mums primintų, kad jo istorija dar nesibaigė, kol jis gyvena ir niekas jo nesudaužė.”

Įdomus ir **Antonios Venskutės** aprašytas pasakojimas, išgirstas iš Rūpintojėlio, kurį jos tėvelis parvežė iš Lietuvos: „Rūpintojėlis papasakojo, kad Lietuvoje yra ąžuolų, beržų miškai, voverytės, Baltijos jūra ir gintarai – Lietuvos auksas. Jis matė mano prosenelius ir apie visus man papasakojo. Man labai patinka kiekvieną dieną grįžti iš mokyklos ir pasikalbėti su Rūpintojėliu. Iš jo sužinojau, kad Lietuvoje žmonės mėgsta valgyti kugelį, šoka polką, o vaikams patinka grybauti per vasarą. Dabar aš galiu pasidailinti su savo draugais, ką išmokau iš Rūpintojėlio. Žinau, kad branginsiu šį gražų lietuvių tautos simbolį. Rūpintojėlis visados globos mane ir mano šeimą, o kai aš tikrai keliausiu į Lietuvą, prisiminsiu viską, ką jis mane išmokino ir papasakojo prakalbėjęs.”

Kotryna Čipkutė savo rašinyje aprašė lietuviškų tautinių juostų grožį ir jų audimo tradicijas.

4-6 klasių mokiniai galėjo rinktis vieną iš šių temų – „Vilniaus senamiestis brangus ne tik lietuviams” (skirta UNESCO Pasaulio paveldo Lietuvoje metams), „Ką brangaus mums seneliai paliko” (skirta Tautodailės metams) ir „Lituanistinė mokykla – lietuviška salelė plačiuose pasaulio vandenyse” (skirta Mokyklų bendruomenių metams). I vieta šioje grupėje skirta **Gretai Vasarei Pavilonytei** (6 kl., Maironio lituanistinė mokykla, IL, mok. Gabija Ališauskaitė, II vieta – **Joriui Pranckui** (5 kl., Čikagos lituanistinė mokykla, IL, mok. Vilma Sekona, III vieta – **Patricijai Jakubauskaitei** (5 kl., Maironio lituanistinė mokykla, IL, mok. Rasa Bertulė), paskatinamosios vietos skirtos **Linai Puodžiūnaitei** (6 kl., Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla, CA, mok. Ringailė Barysaitė), **Samantai Šopis** (4 kl. Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla, OH, mok. Elvyra Saldukienė ir **Elenai Biržis** (4 kl., Lituanistinė mokykla „Lietuvėlė”, NJ, mok. Reda

Šešelgienė ir Ona Stučkienė).

Greta **Vasarė Pavilonytė** savo rašinyje su meile ir pasididžiavimu aprašo savo lituanistinę mokyklą: „Tokią „salelę” turiu ir aš. Tai – Maironio lituanistinė mokykla Lemonte, Amerikoje. Man pačiai sunku patikėti, kad jai – jau 60 metų. Per tą laiką ji iš mažo taškelio žemėlapyje su pirmais 10 mokinių virto į jau nemažą „salą”, kurioje savaitgaliais mokinasi 700 mokinių. Visus mus čia jungia vienas supratimas, kad nors gyvename ne Lietuvoje, ją reikia branginti savo širdyse. Lietuva – dalis manęs, nes abu mano tėveliai yra lietuviai. Taip susiklostė jų gyvenimas, kad prieš 15 metų jie atvyko į Ameriką ir pasiliko čia gyventi. Su Lietuva mus sieja šeima, lietuvių kalba, lietuviškos šventės ir tradicijos. Maironio mokykla padeda išlaikyti tą ryšį. <...> Negaliu nepaminėti, kad Maironio lituanistinė mokykla – viena iš „salelių” Pasaulio lietuvių centro salyne. Po tuo pačiu stogu yra kitos „salelės”, pavyzdžiui, lietuviška bažnyčia, krepšinio klubai, Bočių menė, meno galerija „Siela” ir kitos. Nors aš važiuoju į savo mokyklą daugiau nei valandą, mano ten praleistas laikas brangus, nes tai vieta, padedanti man neprarasti to jausmo būti lietuvi!”

Joris Pranckus vaizdžiai ir nuoširdžiai papasakojo istoriją apie skudučius, kuriais groti jį išmokė senelis: „Kai ryte atsikėliau, su seneliu ėjom į lauką pabandyti skudučiu pagroti. Mane jis mokino kaip groti, bet man kažkodėl neišėjo. Tik po kelių kartų man pasisekė išgauti garsą – jis buvo toks gražus, lyg giedotų paukštis. Po kelių mėnesių aš pradėjau ir daineles groti. Kai groju daineles, skamba kaip visas koncertas. Ar jums patiktų groti skudučiu? Aš galvoju, kad patiktų, nes man labai labai patinka!”

Patricija Jakubauskaitė bando prakalbinti Vilniaus senamiesčio gatves ir pastatus: „Jei kiekvienas namas, pastatas, gatvelė galėtų kalbėti, jie visi papasakotų savo ilgą įdomią istoriją. Bet, deja, jie negali to padaryti. Todėl eidami Senamiesčio gatvelėmis galime tik grožėtis pastatų architektūra ir stebėtis, kaip žmonės prieš daug šimtmečių, neturėdami tokių statybos įrankių, kuriuos turime šiais laikais, sugebėjo pastatyti tokius unikalius, gražius ir tvirtus pastatus. Laimei, jie išliko iki šių dienų ir kurie yra istoriškai labai svarbūs ir vertingi mūsų tautos ir viso pasaulio istorijai. Vilniaus senamiestis yra brangus ne tik lietuviams.”

Lina Puodžiunaitė paaš-

kina, kas skiria mūsų sukurtas lietuviškas „salas” nuo jas supančio pasaulio: „Mano lietuviška mokykla yra sala, nes jinai yra skirtinga nuo viso kito mano gyvenime. Didžiausias skirtumas tarp lietuviškos mokyklos ir mano gyvenimo yra kalba. Kalbėti lietuviškai yra privilegija, nes labai mažai žmonių žino mūsų labai seną kalbą. <...> Kai skaičiau Jennifer Nielsen’s knygą „Words on Fire” apie knygnešius, aš supratau, kad kai žmonės negali kalbėti ir skaityti savo kalba, jie praranda savo istoriją ir kultūrą.”

O ketvirtokė **Samanta Šopis** apie savo dieną lietuviškoje mokyklą kalba eilėmis:

Einu aš į lietuvišką mokyklą

Prie gėlo ežero krantų.

Kiekvieną rytą keltis tingiu,

Bet mama kelia – ir einu.

<...>

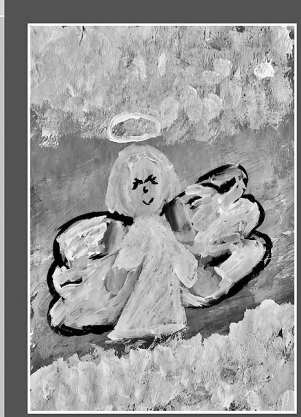
Elena Biržis aprašo savo viešnagę Lietuvoje pas senelius ir pasakoja apie lietuviškas tradicijas bei patiekalus: „Lietuviai gamina daug skanių patiekalų. Per Kūčias kepame kūčiukus – aš juos kepu kartu su mama. Vasarą labai gaivu valgyti šaltibarščius. Na, o cepelinai – pats lietuviškiausias patiekalas, kuris ne tik skanus, bet ir sotus. Negalima pamiršti ir saldumynų – šakočio ir tinginio, jie man patys skaniausi. Ačiū seneliams, kad jie man papasakojo apie lietuviškas tradicijas ir išmokė gaminti skanėstus.”

7-8 klasių mokiniai galėjo savo rašiniams rinktis tokias temas: „Kas į lietuvišką kraičio skrynią sudėta (skirta Tautodailės metams), „Lietuva – tai mes” (skirta Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 30-mečiui), „Džiaugsmo ar vargo mokykla?” (apie mokymąsi lituanistinėje mokykloje, skirta Mokyklų bendruomenių metams)

Geriausiais šioje grupėje išrinkti šie rašinių autoriai: I vieta atiteko **Elžbietai Kungytei** (7 kl., Niujorko Maironio mokykla, NY, mok. Laura Vidžiūnaitė), II vieta – **Gabijai Bičkus** (7 kl., Čikagos lituanistinė mokykla, IL, mok. Simona Norgelaitė), III vieta– **Augustei Staninai** (8 kl., Maironio lituanistinė mokykla, IL, mok. Rimantė Kaveckaitė). Paskatinamosios premijos skirtos **Elenai Schmedlen** (7 kl., Niujorko Maironio mokykla, NY, mok. Laura Vidžiūnaitė), **Vilnei Žulkutei** (7 kl., Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla, OH, mok. Eiginta Tarasevičienė) ir **Austėjai Kaminskytei** (8 kl., Maironio lituanistinė mokykla, IL, mok. Erika Kunickienė).

(Bus daugiau.)

1-2 KLASĖS NUGALĖTOJAI

II vieta: Olivia Sanchez 2 kl.
Los Angeles Šv. Kazimiero LM, CA

II vieta: Rimvydas Žemaitaitis 1kl.
Čikagos LM, IL

III vieta: Andželina Abrudeanu 2 kl.
Dalaso LM "Baltija", TX

III vieta: Nojus Milevičius, 1kl.
Šv. Kazimiero LM, Cleveland, OH

3-4 KLASĖS NUGALĖTOJAI

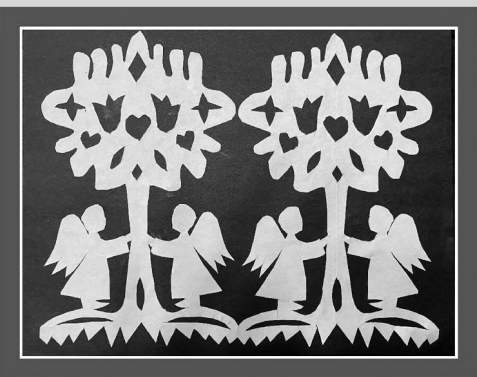

I vieta: Rusnė Sakavickas 3kl, LM "Lietuvėlė" Jackson, NJ

II vieta: Sophia M Solly 4 kl. - karpinys - San Francisco LM "Genys", CA

3-4 KLASĖS NUGALĖTOJAI

II vieta: Michelle Zuzindlak, 4kl. Šv. Kazimiero LM Cleveland, OH

III vieta: Brigita Bartkevičiūtė 4 kl.
Maironio LM, Lemont, IL

III vieta: Rapolas Ogorodnikas, 4kl.
Šv. Kazimiero LM Cleveland, OH

102-OSIOS SAKARTVELO NEPRIKLAUSOMYBĖS METINĖS PAŠTO ŽENKLUOSE

Gegužės 26–ąją Sakartvelui (Gruzijai) švenčiant 102-ąsias Nepriklausomybės metines inžinierius Rimantas A. Kunčas–Žemaitaitis „Dirvos“ skaitytojams pristato jo kolekcijoje esančius pašto ženklus, išleistus Sakartvelui atkūrus Nepriklausomybę.

Iliustracijoje matome voką, skirtą dekoratyviniam taikomajam Sakartvelo menui – siuvinėtam aksomui. (A – voko aversas, B – dalis verso). Ant voko esančiuose pirmuosiuose pašto ženkluose, Sakartvelui atkūrus

Nepriklausomybę, 1992 07 31 išleistuose šios šalies pašto, matome valstybinės vėliavos spalvų Sakartvelo žemėlapi. Šie pašto ženklai antspauduoti sovietmečiu naudotu Tbilisio pašto antspaudu su sovietine atributika. Tie patys pašto ženklai buvo išleisti po 10–ies metų, minint, kaip nurodo antspaudas, šių ženklų išleidimo dešimtmetį (C).

1918 metų gegužės 26–ąją Sakartvelo vyriausybė paskelbė šalies Nepriklausomybę. Pirmoji nepriklausoma Demokratinė Respublika gy-

vavo tik trejus metus – iki 1921–ųjų vasario. Nuo 1922 iki 1991 metų Sakartvelas priklausė Sovietų Sąjungai. Šalies Nepriklausomybė atkurta 1991–ųjų pavasarį.

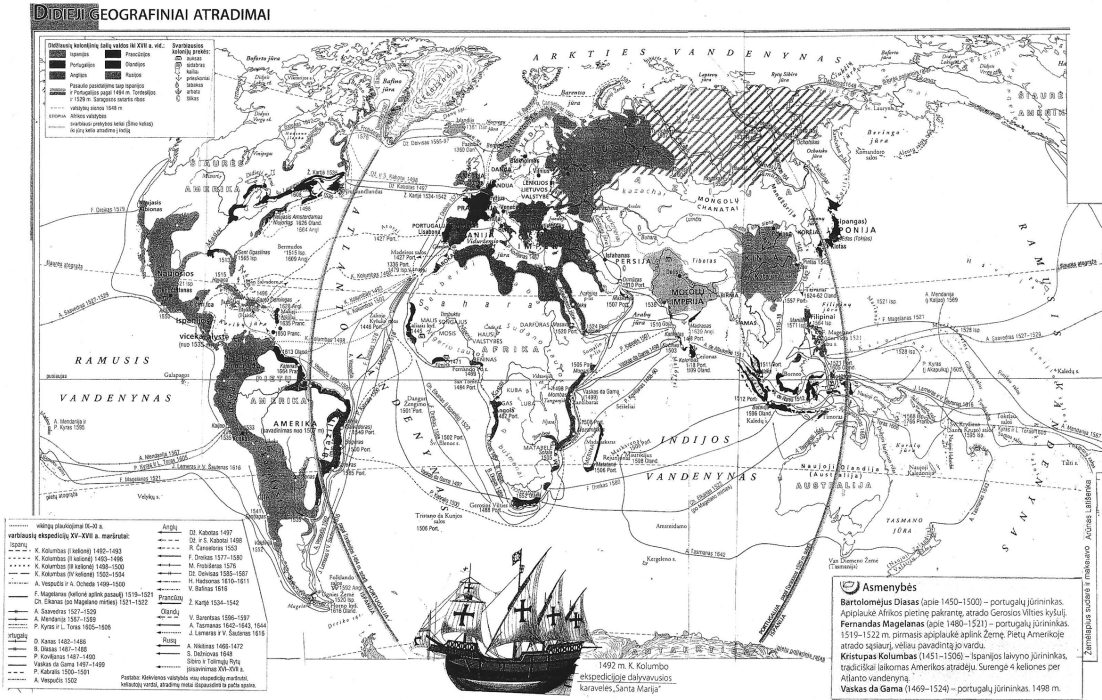
Sakartvelas yra autentiškas Kaukazo ir Juodosios jūros globoje įsikūrusios šalies pavadinimas, kartvelų vartojamas nuo senų laikų. Lietuva – pirmoji valstybė pasaulyje 2018 metų gegužę pripažinusi šios šalies pavadinimą – Sakartvelas. „Gruzija“ yra kildinamas iš persiško šios tautos pavadinimo „gurġān“,

reiškiančio „gauruoti vilkai“ vardį „Gruzija“, kuris kartve-

– iš jo rusai ir suformavo vieto- lams niekada netapo artimas.

PASAULINEI VANDENYNŲ DIENAI – VANDENYNŲ REIKŠMĖ ŽEMĖLAPIUOSE IR PAŠTO ŽENKLUOSE

1 iliustracija

Birželio 8–ąją minint Pasaulinę vandenynų dieną inžinierius Rimantas A. Kunčas–Žemaitaitis „Dirvos“ skaitytojams pateikia su šia tematika susijusius jo kolekcijoje esančius žemėlapius ir pašto ženklus.

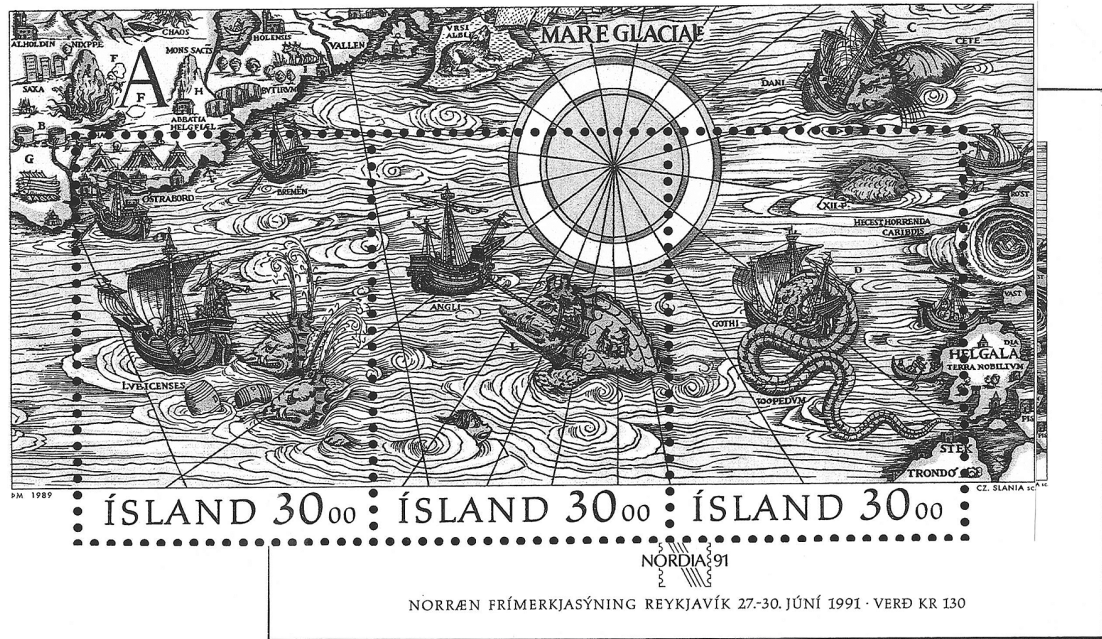
Vandenynas – vandens užimamas plotas, aprėpiantis apie tris ketvirtadalius, arba 71% Žemės paviršiaus ploto. Tai Žemės rutulio vandens apvalkalas, jungiantis visų vandenynų ir jūrų vandenį, supantis žemynus ir salas, sudarantis Pasaulinį vandenyną, kuriame oficialiai išskiriami

keturi vandenynai: Arkties, Atlanto, Indijos, Ramusis (arba Didysis) bei kartais išskiriamas penktasis – Pietų (arba Antarkties) vandenynas.

Pirmoje iliustracijoje su dalimi žemėlapių (Didysis istorijos atlasas mokyklai, Vilnius, leidykla Briedis, 90–91 psl.) matome pažymėtus svarbiausius XV a.–XVII a. Europos keliautojų geografinius atradimus: Amerikos atradimas (1492), jūrų kelio į Indiją aplink Afriką atradimas (1497–1499), pirmoji kelionė aplink pasaulį (1519–1522), ir kt. Didieji geografiniai atradi-

mai lėmė didelius socialinius–ekonominius pasikeitimus Europoje: suaktyvino prekybą, susiformavo Europos valstybių kolonijinė sistema.

Antroje iliustracijoje matome dalį žemėlapių (jo visas pavadinimas: *Carta marina et Descriptio septemtrionalium terrarum ac mirabilium rerum in eis contentarum, diligentissime elaborata Annon Domini 1539 Veneciis liberalitate Reverendissimi Domini Ieronimi Quirini*), kurį per dvylika kruopštaus darbo metų sukūrė Švedijos bažnyčios veikėjas, diplomatas ir rašytojas

2 iliustracija

3 iliustracija

Olaus Magnus (1490–1557 m.). Informacijos šaltiniu buvo Skandinavijos jūrininkų žemėlapių ir Ptolemėjaus Geographia.

Šioje *Carta Marina* dalyje pavaizduoti Lietuvos miestai: Klaipėda (Memel), Varniai (Varna), Tauragė (Tanragh), Vindburgas/Vintborg – nebeegzistuojanti kryžiuočių pilis), Kaunas (Cavn), Vilnius (Vilna). Dėl kai kurių vietovių vaizdavimo abejojama (pvz., Šiaurės Lietuvoje rodomas neįvardytas ežeras galėtų būti Platelių ežeras su pilimi saloje). Gana tiksliai atvaizduotas Nemunas ir Neris (FlvVil). Taip pat pakankamai tiksliai pavaizduoti lietuviški prekybiniai laivai – vytinės (*naves frumentarie* – kairiau Vilniaus). Stambesniu masteliu pavaizduoti Vytis ir Lenkijos karalystės herbai, abiejų valstybių karalius Žygimantas Augustas.

Dešinėje pusėje išvardytos iš „Skandinavijos kilusios“ tautos, tarp kurių minimi ir žemaičiai. 1991 m. Islandijos pašto

išleistuose pašto ženkluose, skirtuose filatelistų parodai *Nordia 91*, vaizduojama minėta žemėlapių *Carta Marina* dalis, vaizdžiai rodanti vandenynuose tykančius pavojus.

Trečioje iliustracijoje matome 1988 m. Prancūzijos pašto išleistus pašto ženklus, skirtus prancūzų jūrininkų atradimams ekspedicijų metu, kuriuose detalai žemėlapiuose rodomi kiekvieno jų atradimai.

Ketvirtoje iliustracijoje – viename iš 1994 m. Rusijos pašto išleistai pašto ženklų serijai priklausančių pašto ženklų matome Rusijos jūrininkui skirtą pašto ženklą, kuriame vaizduojama pirmoji rusų ekspedicinė kelionė (1803–1806) aplink pasaulį.

„Dirvos“ korespondentė Živilė Gurauskienė, el. p. dirva.press@gmail.com

4 iliustracija

RENGINIŲ KALENDORIUS

Š.m. birželio 14 d., sekmadienį 2 val. p. p. United Latvian Ev. Lutheran šventovėje (1385 Andrews Ave., Lakewood, OH 44107), numatytas minėjimas **Baisiojo 1941 m. birželio ekumeninės pamaldos** – NEĮVYKS dėl koronaviruso (COVID-19) pandemijos. Šį liūdną minėjimą ruošė *Baltic American Committee of Greater Cleveland*. „Dirvos“ inf.

DUJOTEKIO TIESIMO TRASOJE – 16 AMŽIAUS ARCHEOLOGINIAI RADINIAI

Tiesiant dujotiekį iki Lenkijos sienos, jo trasoje kelių universitetų archeologai tyrinėja senąsias gyvenvietes Kaišiadorių rajone. Radinių – jau apie penkis tūkstančius, kai kurie jų – akmens amžiaus, be to pavyko atkasti ir kapus, kurie, manoma, 15–16 amžiaus arba dar senesni.

Šventininkuose, netoli Kruonio, nuo kovo vidurio dirbančių Vilniaus universiteto archeologų radiniai – strėlių antgaliai, peiliai, kirvių dalys, keramikos šukės. Seniausi jų iš 9 tūkstantmečio prieš Kristų.

„Iš tokių neįprastų dalykų, radom gintaro, natūralaus gintaro, ne kultūriniuose sluoksniuose, šiek tiek giliau. Dar keletą smulkesnių gabaliukų radom, kolegos iš Lietuvos istorijos instituto kitoje ežero pusėje rado tikrai didelį gabalą – kelių šimtų gramų“, – apie radinius pasakoja archeologas Džiugas Brazaitis.

Kitas Kalvių ežero pakrantėse buvusias priešistorines gyvenvietes tiriantiems Klaipėdos universiteto archeologams pavyko rasti istorinių palaidojimų.

„Be akmens amžiaus yra 15–16 amžiaus kapai. Kolega

Gintautas Zabiela net įtarinėja, kad net pagoniško laiko, 14 amžiaus palaidojimai. Mes neįsivaizdavom, nežinojome, kad Šventininkai yra

Archeliginiai tyrinėjimai GIPL dujotiekio trasoje.

„Amber Grid“ archyvo nuotr.

vienas iš taškų, kur gyvenimas buvo ilgalaikis“, – sako Vilniaus universiteto profesorius Albinas Kuncevičius.

Tiesiant dujotiekį nustumiamas viršutinis derlingos žemės sluoksnis, archeologai sako, taip nepraleisiantys pro akis vertingų radinių. Tokia

metodika Lietuvoje naudojama pirmą kartą.

„Mums, kaip archeologams, tai yra unikali galimybė tokia me projekte dirbti. Archeologų nėra tiek Lietuvoje, didžioji jų dalis, aktyviai tyrinėjančių, šiuo metu yra vienaip ar kitaip dirbantys visoje dujotiekio

trasoje“, – pastebi archeologė Agnė Žilinskaitė.

165 kilometrų ilgio dujotiekio trasa driekiasi nuo Širvintų iki Lenkijos sienos. Archeologai sako, labai įdomių radinių jie tikisi iki šiol mažai jų tyrinėtoje užnemunėje.

Jūratė Anilionytė, LRT.lt

ALYTUJE PASTATYTAS PAMINKLO DAINAVOS PARTIZANAMS MAKETAS

Alytuje, Senamiesčio skvere, pastatytas paminklo Dainavos apygardos partizanams maketas. Puspenkto metro granitinis paminklas vaizduoja iš žemės besiskleidžiantį atminimo pumpurą su stilizuotu Jogailaičių kryžiumi.

Ant postamento bus iškalti partizanų kovą už laisvę lydėję žodžiai – Tikėjimas, Meilė, Nepriklausomybė, Santarvė.

Kūrinio autorius – skulptorius Gintautas Jonkus. Paminklą atidengti planuojama

lapkritį, minint Lietuvos kariuomenės dieną. Dzūkija – vienintelis regionas, neturintis paminklo čia veikusios Dainavos apygardos partizanams.

Diskusijos, kur ir koks paminklas turėtų būti, tęsėsi jau keletą metų.

LRT

Alytuje pastatytas paminklo Dainavos partizanams maketas. Panoramos stop kadras

BIRŽELIS

Kai baisusis Birželis užėjo
Ir nutraukė sesučių dainas,
Į Tėvynę mūs priešai atėjo,
Surakino lietuviams rankas.

Tamsią naktį jie beldė į langą,
Neįleisti – išlaužė duris,
Išsigandusius varė į lauką,
Vos atvėrus iš miego akis....

Priešai atnešė siaubą ir mirtį,
Baimę jautė kiekvienas žmogus,
Šią nelaimę reikėjo patirti,
Kada gaudė jaunus ir senus....

Kartu vežė vaikus nekaltus,
Nieks nedrįso padėt ar užtarti,
Priešai žiauriai baugino visus,
Net neleido „sudievu“ ištarti.

Griaudžiai verkė sesuo ir motutė,
Kai į Sibirą vežė tada,
Kaip rauda nuskambėjo gegutė,
Kartu verkė visa Lietuva.

Gražina Stauskienė, Toronto 2007 m.

„DIRVAI“ AUKOJO:

V Stankus,
Euclid, OH.....50
K. Vaicikonis,
Palos Hills, IL.....20

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

CIA ŽVALGYBA BALTIJOS ŠALYSE 1947-1953

LGGRTC Leidybos skyrius išleido naują knygą „CIA žvalgyba Baltijos šalyse 1947-1953“. Ginkluoto pasipriešinimo Lietuvoje istorija iki šiol daugiausiai buvo rašoma remiantis sovietų okupacinių struktūrų, partizanų dokumentais ir egodokumentika. Tik gana nesenai, dokumentus išslaptinus, atsirado dar vienas šaltinių kompleksas – JAV žvalgybinė informacija. Knygoje publikuojami JAV Centrinės žvalgybos agentūros (*Central intelligence agency - CIA*) dokumentai, kurie bus įdomūs ne tik rezistencijos tyrinėtojams, bet ir tyrinėjantiems padėti okupuotoje Lietuvoje.

Rinkinyje skelbiami Mingailės Jurkutės iš tūkstančių atrinkti dvidešimt keturi išslaptinti raportai, daugiausiai liečiantys padėtį okupuotuose Baltijos kraštuose. JAV žvalgybą domino okupuotą Lietuvos, Latvijos ir Estijos gyventojų padėtis, nuotaikos ir gyvenimo sąlygos, sovietų kariuomenės dislokavimas, trijų kraštų partizaninis pasipriešinimas, jo organizacija, saugumo struktūrų veiksmas. Publikuojami ir REDSOX misijų, kurios buvo skirtos siųsti agentus į Sovietų Sąjungą, dokumentai.

Susigaudyti visame sudėtingame peizaže padeda įvadas (lietuvių ir anglų kalbomis), kuriame ne tik paaiškinama dokumentuose randama informacija, dokumentų privalumai, trūkumai bei recepcija, bet ir aprašoma žvalgybinės informacijos rinkimo ir apdorojimo (dokumentų atsiradimo) procesas.

Leidinius be prekybinio antkainio šiuo metu galima įsigyti tiesiai iš LGGRTC, užsakant el. paštu vadyba@genocid.lt. Pirkėjui apmokant, leidiniai siunčiami Lietuvos paštu ar kitu pasirinktu būdu. Leidiniai taip pat platinami el. knygynuose www.patogupirkti.lt ir www.humanitas.lt

„Dirvos“ inf.

Į TOKIJO OLIMPINES ŽAIDYNES NUSITAIKĖS RONALDAS RAČINSKAS IŠKOVOJO BALTIJOS ŠALIŲ ČEMPIONATO AUKSĄ

Gegužės 31 d. Lietuvos olimpinio sporto centro šaudykloje Vilniuje labai sudėtingomis oro sąlygomis vyko šaudymo į skraidančius taikinius Baltijos šalių čempionatas, kuriame varžėsi stipriausi Lietuvos, Latvijos ir Estijos sportininkai, rašoma pranešime spaudai.

Geriausiai iš Lietuvos atstovų varžybose pasirodė atrankai dėl kelialapio į Tokijo olimpinės žaidynes besirenčiantis Lietuvos olimpinės rinktinės kandidatas vilnietis Ronaldas Račinskas.

Jis pademonstravo sportinę charakterį ir nugalėjo visus varžovus apvalioje aikštelėje (SKEET). Nugalėtojo rezultatas 108 pataikymų iš 125 galimų kvalifikacinėse

varžybose ir 52 pataikymai iš 60 finale, kuriame varžėsi šeši geriausiai kvalifikacijoje pasirodę sportininkai.

Nuo nugalėtojo finale 3 taškais atsiliko ir antrą vietą iškovojo kvalifikacinių varžybų nugalėtojas Rio de Žaneiro olimpinėse žaidynėse 14 vietą iškovojęs Latvijos atstovas Dainis Upelnieks (117 iš 125 kvalifikacijoje, ir 49 iš 60 finale)

Bronza atiteko Estijos atstovui Tonu Tammist (113 iš 125 kvalifikacijoje ir 39 iš 50 finale).

Tranšėjinėje aikštelėje (TRAP) nugalėjo estas Andres Kull (112 iš 125 kvalifikacijoje ir 42 iš 50 finale). Sidabras atiteko marijampoliečiui Ryčiui Sventickui

Ronaldas Račinskas.

Organizatorių nuotr.

DOPINGO SKANDALAS PIRMĄ KARTĄ LIETUVOS ISTORIJOJE IŠVERTĖ IŠ POSTO GENERALINĮ SEKRETORIŲ

Lietuvos sporto istorijos metraščiuose – dar nematytas atvejis. Šalies antidopingo agentūra pranešė, kad trejų metų diskvalifikacija yra nubaustas iki šiol Lietuvos sunkiosios atletikos federacijoje generalinio sekretoriaus pareigas ėjęs Vytautas Stašinskas.

Kaip teigiama oficialiame pranešime, jis pažeidė antidopingo taisyklių 2.9 punktą

– bendrininkavo atletams pažeidžiant antidopingo taisykles.

Oficialioje federacijos svetainėje iš prezidiumo narių sąrašo ištrintos tiek V. Stašinsko, tiek Bronislavo Vyšniausko pavardės.

Lietuvos antidopingo agentūros atstovė Rūta Banytė, bendraudama su 15min žurnalistu Kęstu Rimkumi, teigė, jog V. Stašinsko nusižengimai

nustatyti tiriant sunkiaatlečių Žygimanto Stanulio ir Irmanto Kačinsko bylas.

Šie sportininkai balandį buvo diskvalifikuoti dvejiems metams už draudžiamojo metodo naudojimą.

R. Banytė atskleidė, kad tyrimo metu buvo nustatyta, jog V. Stašinskas žinojo, jog abu minėti sunkiaatlečiai naudoja draudžiamus metodus ir tai sąmoningai slėpė. **LRT**

LIETUVOJE VĖL GALĖS VYKTI TARPTAUTINĖS VARŽYBOS, SPORTO RENGINIUOSE GALĖS DALYVAUTI ŽIŪROVAI

Nuo birželio 1 d. lengvinant karantino sąlygas Lietuvoje vėl bus galima rengti tarptautines varžybas su užsienio sportininkais, o visuose sporto renginiuose bus leidžiama dalyvauti žiūrovams, skelbiama Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos išplatintame pranešime spaudai.

Nuo birželio 1 d. į Lietuvą dalyvauti aukšto meistriškumo sporto varžybose galės atvykti užsienio sportininkai ir juos aptarnaujantis personalas, jiems nebus taikomas 14 dienų savizoliacijos terminas.

„Lietuvos sportininkams yra labai svarbu galėti ruoštis didžiausioms tarptautinėms sporto varžyboms: pasaulio ir Europos

čempionatams, olimpinėms ir paralimpinėms žaidynėms, kurios buvo nukeltos į šių metų pabaigą arba perkeltos į kitus metus. Norint išlaikyti aukštus meistriškumo standartus sportininkams būtina varžytis ne tik su savo šalies atletais, bet ir sportininkais iš užsienio šalių. Švelnėjant karantino sąlygoms, tai bus galima daryti mūsų šalyje“, – sako švietimo, mokslo ir sporto ministras Algirdas Monkevičius.

Sporto, kaip ir kitų sričių, renginių dalyvių skaičių numatoma didinti etapais. Nuo birželio 1 d. iki 15 d. atvirose erdvėse vyksiančiuose renginiuose galės dalyvauti ne daugiau kaip 300

žiūrovų ir dalyvių, tarp žiūrovų užtikrinant ne mažesnę nei 1 m atstumą. Uždarose erdvėse vyksiančiuose renginiuose galės dalyvauti ne daugiau kaip 100 žiūrovų ir dalyvių, tarp žiūrovų turės būti užtikrintas ne mažesnis nei 2 m atstumas, o erdvė, skirta žiūrovams, užpildoma ne daugiau kaip 30 procentų.

Atstumo reikalavimas nebus taikomas sutuoktiniams, artimiesiems giminaičiams, įtėviams, įvaikiams, globėjams ir rūpintojams.

Nuo birželio 16 d. organizuojamiems renginiams atvirose erdvėse žiūrovų ir dalyvių skaičius bus didinamas iki 500, o uždarose – iki 150. **LRT**

LIETUVOS SUNKIOSIOS ATLETIKOS FEDERACIJA TURI NAUJĄ VADOVĄ

Į dopingo skandalų sukūrį patekusi Lietuvos sunkiosios atletikos federacija turi naują vadą – Bronislavas Vyšniauskas paskelbė, jog pasitraukė iš prezidento pareigų. Apie tai ilgametis federa-

cijos vadovas prasitarė 15min žurnalistui Mariui Bagdonui.

Kaip teigė pats B. Vyšniauskas, jo prezidento pareigose nėra seniai. Nuo šiol federacijos vadovo pareigos yra patikėtos Vytautui Čepui.

B. Vyšniausko pavardės nebeliko ir dešimties narių prezidiumo sąrašė. **LRT**

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite

Licenzijuoti direktoriai ir balzamautojai

936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095

Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina, teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Now serving Lithuanians, including former Taupa Members!

1385 Andrews Avenue
Lakewood, Ohio 44107
216-228-1996 or 800-577-1996
latvian@ameritech.net

Hours: Mon, Wed, Fri 9:00AM-3PM
Tue 9:00AM-5:30PM
Sun 9:30-10:30AM, 1st and 3rd Sundays each month, except Federal Reserve holiday weekends

View our Website and Facebook page for a list of our services:
www.latvianclevelandcu.org
www.facebook.com/latvianclevelandcu

Savings - 1.00%^{APY}

IRA - 1.26%^{APY}

*APY - ANNUAL PERCENTAGE YIELD

MOBILE BANKING | INTERNATIONAL WIRES
CREDIT/DEBIT CARDS | SAVINGS | CHECKING

310.828.7095 | info@clcu.org
 www.clcu.org